

ROMÂNIA
TRIBUNALUL BUCUREŞTI SECTIA A III-A CIVILĂ

Dosar nr. 22869/3/2009

SENTINȚA CIVILĂ NR. 1078
Şedință publică din 08.06.2011
Tribunalul compus din:
Președinte: CONstanța MOISESCU
Grefier: Mihai Vijulie

Pe rol soluționarea cauzei civile de față privind pe reclamantele-părâte S.C. EDITURA INTACT, S.C. EDITURA LITERA INTERNATIONAL S.R.L., în contradictoriu cu părâta-reclamantă S.C. ADEVĂRUL HOLDING S.R.L., și părâta S.C. ADEVĂRUL S.A., și intervenienta accesorie COPYRO, având ca obiect drepturi de autor.

Dezbaterile și susținerile orale ale părților au avut loc și au fost consemnate în încheierea de ședință de la 18.05.2011, ce face parte integrantă din prezența hotărâre, când, pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise și având nevoie de timp pentru a delibera, instanța a amânat inițial pronunțarea la 25.05.2011 și ulterior la 01.06.2011 și la 08.06.2011, când a hotărât următoarele:

T R I B U N A L U L

Asupra acțiunii civile, deliberând constată:

Prin cererea din 28.05.2009, înregistrată pe rolul acestui tribunal, reclamantele SC EDITURA INTACT și Editura LITERA INTERNATIONAL SRL au chemat în judecată părâtele SC ADEVĂRUL HOLDING SRL și SC ADEVĂRUL SA, solicitând instanței de judecată să dispună următoarele:

1 - Obligarea părâtelor la încetarea imediată a editării, importului, achiziționării și a comercializării sub orice formă, inclusiv distribuirea, difuzarea sau orice altă transmitere a dreptului de proprietate sau predare către terți a romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, sub sancțiunea amenzii civile în quantum de 50 RON pe zi de întârziere, în temeiul art. 580³ C.pr.civ;

2 - Retragerea din circuitul comercial a exemplarelor romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, sub sancțiunea amenzii civile în quantum de 50 RON pe zi de întârziere, în temeiul art. 580³ C.pr.civ;

3 - Obligarea părâtelor să pună la dispoziția bibliotecilor județene și a sucursalelor acestora, cu titlu gratuit, în scopuri necomerciale, a tuturor exemplarelor din romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu, pe care le-au editat ori la distribuirea cărora au participat, care se află în detinerea lor, sunt sechestrare sau retrase din circuitul comercial, cu aplicarea pe prima copertă interioară a fiecărui exemplar a unei ștampile cu inscripția clară, scrisă în caractere majuscule, având dimensiunea de cel puțin 12 puncte tipografice (0,5 cm): „Exemplar distribuit cu titlu gratuit la cererea S.C. Editura Intact și Editura Litera International, în vederea respectării drepturilor de autor și a cărții ca act de cultură”, sub sancțiunea amenzii civile în quantum de 50 RON pe zi de întârziere, în temeiul art. 580³ C.pr.civ;

4 - Obligarea părătelor, sub sancțiunea amenzi civile în quantum de 50 RON pe zi de întârziere, în temeiul art. 580³ C.pr.civ., la comunicarea de informații cu privire la: tirajul romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, astfel cum acesta este editat și/sau comercializat de către părăte în cadrul colecției „100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”; contractul încheiat de către părăte cu societatea italiană Grafica Veneta în scopul tipăririi exemplarelor din roman; informații referitoare la numărul exemplarelor vândute din romanul menționat; lista distribuitorilor prin intermediul cărora s-a realizat punerea efectivă pe piață a romanului; veniturile obținute de părăte din comercializarea acestei opere; oricare alte informații privind editarea și distribuirea romanului „Enigma Otiliei”, profitul obținut de părăte prin aceste operațiuni și prejudiciul cauzat reclamantelor.

5 - Obligarea părătelor la plata sumei de 200.000 RON, reprezentând despăgubiri pentru acoperirea prejudiciului material suferit de către reclamante ca urmare a editării și distribuirii neautorizate a romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, din care 100.000 RON vor fi plătiți reclamantei S.C Editura Litera Internațional, corespunzător prejudiciului material suferit de aceasta, iar suma 100.000 RON va fi plătită reclamantei S.C. Editura Intact, aferentă prejudiciului material suportat de aceasta din urmă, cu posibilitatea pentru reclamante de a modifica ulterior quantumul pretențiilor, în temeiul art. 132, alin. 2, pct. 2 C.pr.civ.;

6 - Obligarea părătelor la plata echivalentului în lei la cursul BNR din ziua plății al sumei de 500.000 EUR, reprezentând despăgubiri pentru acoperirea prejudiciului moral suferit de către reclamante ca urmare a editării și distribuirii neautorizate a romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, din care suma de 250.000 EUR vor fi plătiți reclamantei S.C. Editura Litera Internațional, corespunzător prejudiciului moral suferit de aceasta, iar suma de 250.000 EUR vor fi plătiți reclamantei S.C. Editura Intact, pentru acoperirea prejudiciului moral al acesteia din urmă, cu posibilitatea pentru reclamante de a modifica ulterior quantumul pretențiilor, în temeiul art. 132, alin. 2, pct. 2 C.pr.civ.

În motivarea acțiunii, reclamantele invocă disp. art. 139, alin. 1 din Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe, conform cărora titularii drepturilor de autor pot solicita instanței recunoașterea drepturilor lor și constatarea încălcării acestora și pot pretinde acordarea de despăgubiri pentru repararea prejudiciului cauzat, disp. art. 1 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale și disp. art. 998-999 C.civ. privind răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat prin fapta ilicită a omului.

Reclamantele arată că sunt întrunite condițiile acestei răspunderi, fapta ilicită a părătelor constând în editarea, reproducerea și publicarea romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu în cadrul colecției „Adevărul-100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”, de natură să determine grave prejudicii materiale și morale privind situația economică și imaginea reclamantelor. Prin fapta ilicită a părătelor au fost încălcate drepturile de autor asupra operei, fiind săvârșite și acte de concurență neloială împotriva reclamantelor.

În ce privește încălcarea drepturilor de autor, se invocă disp. art. 12 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul exclusiv al autorului de a decide dacă, în ce mod și când va fi utilizată opera sa, disp. art. 13 privind modalitățile de exploatare ale operei, disp. art.14 (reproducerea operei), disp. art. 14/1 alin.1(distribuirea), precum și disp. art. 25, alin. 1 privind durata drepturilor de

autor de 70 de ani după moartea autorului. La art. 25 se prevede că dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație. Exercitarea drepturilor de autor nu se poate realiza decât de către persoanele îndreptățite, respectiv titularul dreptului de autor sau persoana căreia i s-au cedonat drepturile potrivit legii, dar, în spăta, începând cu data de 23 aprilie 2009, părâtele au editat și distribuit pe piață exemplare din romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu, în cadrul colecției „Adevărul – 100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”, deși nu aveau dreptul de a proceda la aceste operațiuni, deoarece la data respectivă reclamantele erau titularele dreptului de autor asupra acestei opere.

Astfel, în anul 1965, George Călinescu, autorul romanului „Enigma Otiliei”, a decedat fără a avea urmași, la data respectivă materia drepturilor de autor fiind guvernată de dispozițiile Decretului nr. 321/1956 privind dreptul de autor. Pentru ipoteza autorului decedat fără urmași, articolul 6 al Decretului nr. 321/1956 prevedea că *“La moartea autorului sau a vreunui dintre coautori, drepturile patrimoniale de autor se transmit prin moștenire, potrivit Codului civil, însă numai pe următoarele termene: a) soților și ascendenților autorului, pe tot timpul vieții fiecăruia;”* Prin aplicarea dispoziției legale menționate, drepturile patrimoniale de autor asupra operei intelectuale a lui George Călinescu au revenit de drept, exclusiv și integral soției acesteia, Vera Călinescu, aceasta decedând la rândul său în anul 1993, materia drepturilor de autor fiind în continuare reglementată de disp. decretului care prevedea că *“La expirarea termenelor prevăzute de art. 6 și 7 sau, în lipsă de moștenitori, din momentul morții autorului, dreptul patrimonial de autor se stingă.”*

În consecință, arată reclamantele, la data decesului soției lui George Călinescu și în condițiile în care autorul nu avea nici un urmaș, drepturile patrimoniale de autor asupra creației sale intelectuale, inclusiv asupra romanului „Enigma Otiliei”, s-au stins, opera căzând în domeniul public și putând fi valorificată de oricine.

La data de 14 martie 1996 a intrat în vigoare Legea nr. 8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe, care prevedea în art. 149, alin. 3 că: *“Durata drepturilor de exploatare asupra operelor create de autorii decedați înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care au expirat termenele de protecție se prelungește până la termenul de protecție prevăzut în prezenta lege. Prelungirea produce efecte numai de la intrarea în vigoare a prezentei legi.”* Prin disp. art. art. 25, alin. 1 se prevede că *“Drepturile patrimoniale durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi perioada la care opera a fost adusă la cunoștință publică în mod legal. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri din domeniul respectiv de creație.”* La art. 32 se prevede că *„Termenele stabilite în prezentul capitol se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor morții autorului sau aducerii operei la cunoștință publică, după caz.”*

Potrivit principiului aplicării imediate a legii civile noi, legea nouă se aplică tuturor situațiilor juridice ivite după intrarea ei în vigoare, deci dispozițiile legale menționate au devenit de imediată aplicare, începând cu data de 14 martie 1996, iar referitor la domeniul de aplicare al art. 149, alin. 3 și

art. 25, alin. 1, în virtutea aceluiași principiu rezultă că acestea se aplică atât situațiilor juridice ivite după intrarea în vigoare a legii (14 martie 1996), cât și efectelor viitoare ale unor situații juridice trecute (*facta futura*). Din această perspectivă, față de formularea expresă a art. 149, alin. 3, rezultă că situația drepturilor patrimoniale de autor asupra romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu reprezintă o situație juridică trecută, pentru care Legea nr. 8/1996 a reglementat efecte viitoare, care urmează să se producă și care sunt guvernate de prevederile legii noi care se aplică imediat și numai pentru viitor. Deci, în ceea ce privește protecția drepturilor de autor asupra romanului „Enigma Otiliei”, de la data de 14 martie 1996 drepturile patrimoniale de autor asupra romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu au renăscut de drept, prin efectul legii, până la împlinirea duratei de 70 de ani calculată de la data de 1 ianuarie a anului următor datei decesului autorului (12 martie 1965), respectiv până în data de 1 ianuarie 2036, dată de la care opera va cădea în domeniul public, fiind liber accesibilă oricui.

În anul 2004, art. 149, alin. 3 al Legii nr. 8/1996 a fost modificat, astfel: „*Durata drepturilor de exploatare asupra operelor create înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care nu au expirat termenele de protecție calculate potrivit procedurilor legislației anterioare se prelungesc până la termenul de protecție prevăzut în prezenta lege. Prelungirea produce efecte numai de la data intrării în vigoare a prezentei legi.*” Prin procedurile prevăzute de legislația anterioară s-a avut în vedere totalitatea actelor normative anterioare Legii nr. 8/1996 în varianta modificată în 2004, deci inclusiv varianta inițială a Legii nr. 8/1996 și procedura de stabilire a duratei de protecție a drepturilor patrimoniale de autor asupra operelor create de către autorii decedați fără moștenitori, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 8/1996.

Orice altă interpretare ar fi contrară principiului ocrotirii drepturilor câștigate, principiu care decurge în mod direct din principiul neretroactivității legii. În temeiul variantei inițiale a Legii nr. 8/1996, în vigoare timp de 8 ani, protecția operelor lui George Călinescu s-a prelungit încă din anul 1996 până în anul 2036. O lege ulterioară, din anul 2004, nu putea restrânge această durată a protecției fără a aduce atingere drepturilor titularilor dreptului de autor câștigate prin varianta inițială a Legii nr. 8/1996. În consecință, această modificare legislativă consolidează soluția extinderii protecției asupra drepturilor patrimoniale de autor asupra romanului „Enigma Otiliei” până în anul 2036.

Referitor la titularul drepturilor de autor asupra romanului „Enigma Otiliei”, în lumina art. 25, alin. 1, teza a II-a din Legea 8/1996, în condițiile în care George Călinescu a decedat fără a avea urmași și fără a mandata un organism de gestiune colectivă cu administrarea acestor drepturi, rezultă că gestionarea acestor drepturi a revenit în mod automat organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri din domeniul creației literare, anume COPYRO – Societate de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor, care a primit aviz conform Deciziei Dir. Gen. ORDA nr. 8/1997, devenind organismul de gestiune colectivă pentru autorii decedați fără urmași și care nu au mandatat alt organism în timpul vieții.

Reclamanta arată că a încheiat la data de 27 ianuarie 2009 un contract de cesiune cu COPYRO, în virtutea căruia Copyro a acordat Editurii Litera Int., pentru o perioadă de 2 ani, dreptul de a publica romanul “Enigma Otiliei” de George Călinescu într-un tiraj de maxim 150.000 de exemplare, iar la 6 aprilie 2009, părțile au încheiat un al doilea contract, potrivit căruia tirajul inițial era

suplimentat cu 100.000 de exemplare. Astfel, reclamanta a dobândit prin efectele contractului de cesiune dreptul de a publica opera lui G. Călinescu, fiind îndreptățită să o exploateze pe durata contractului. În vederea tipăririi operei, Ed. Litera Int. a încheiat un contract cu SC Editura Intact, prima reclamantă obligându-se să asigure editarea și tipărirea operelor scrise comandate de către Editura Intact (inclusiv romanul „Enigma Otiliei” de George Călinescu), iar a doua reclamantă se obliga să asigure distribuirea, la pachet, împreună cu publicația „Jurnalul Național”, a operelor scrise menționate în Anexa 1. Reclamanta Editura Intact a dobândit astfel dreptul de distribuire a operei, ambele reclamante dobândind în mod valabil drepturile de autor în discuție prin efectul contractelor arătate, fiind singurele îndreptățite să exploateze opera.

Pe cale de consecință, arată reclamantele, editarea și distribuirea fără drept de către părâte a romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu reprezintă o încălcare a drepturilor de autor ale reclamantelor asupra acestei opere, având în vedere că COPYRO nu a mai autorizat altă persoană în acest sens. Ignorând monopolul cuvenit în temeiul drepturilor de autor, părâtele au editat și au comandat reproducerea operei călinesciene, fără a fi autorizate de COPYRO să acționeze în acest mod, iar deși editarea romanului a fost realizată de către părâte, tipărirea efectivă a acestuia a fost realizată la comanda acestora în Italia, prin intermediul societății tipografice Grafica Veneta, exemplarele fiind apoi importate pe teritoriul României, cu încălcarea art. 13, începând cu data de 23 aprilie 2009.

Editarea și distribuirea de către părâte a romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, arată reclamantele, reprezintă nu numai o încălcare a drepturilor de autor ale acestora, dar și un comportament concurențial neloial. Astfel, decizia acestei publicări a survenit ca urmare a anunțării publicării romanului în două volume în colecția „Colecția de literatură românească Biblioteca pentru toți” a cotidianului „Jurnalul Național”, în martie 2009 fiind anunțat pentru 29 aprilie și 6 mai 2009, dar părâtele și-au modificat programul editorial al propriei colecții spre a publica o săptămână înainte același roman într-un singur volum și la un preț de dumping.

Actele de concurență neloială imputabile părâtelor constau în practicarea unor prețuri de dumping și în adoptarea unor practici neloiale parazitare. Dumpingul este un procedeu contrar uzanțelor comerciale cinstite, care, în temeiul art. 1, 1¹ și 2 din Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale, constituie un act de concurență neloială și care, în temeiul art. 3 din același act normativ, atrage răspunderea civilă a făptuitorului. Prețul de vânzare în cazul dumpingului este substanțial mai redus decât valoarea normală a mărfuii, astfel prețul unui exemplar al colecției editate de „Adevărul” se situa la valoarea de 9,99 lei în luna noiembrie a anului 2008, fiind în concordanță cu prețurile practice de către alții editori pe piața de carte din România, inclusiv prețurile practice de reclamante pentru colecția „Biblioteca pentru toți” (prețul de 10,9 lei). Prețul practicat de „Adevărul” a crescut în luna martie 2009 la suma de 10,99 lei, preț care reflectă, de asemenea valoarea de piață a volumelor. Cu toate acestea, după publicarea la data de 16 martie a programului editorial al Jurnalului Național, prețul practicat de „Adevărul” a scăzut brusc la 7,99 lei, aşadar cu 3 lei mai mic decât prețul practicat cu o lună înainte. Părâtele au practicat un preț de ruinare, mult sub valoarea normală a produselor pe piață în scopul destabilizării activității concurenților prin preluarea clientelei acestora, intenția de a prelua clientela reclamantelor

fiind manifestă tocmai prin schimbarea programului editorial. Prejudiciul suferit de reclamante este cu atât mai ridicat cu cât prin practicile părătelor s-a ajuns la oprirea tipăririi volumului „Enigma Otiliei” de către reclamante, aceasta nemaifiind fezabilă din punct de vedere economic în condițiile prețului practicat de părâte.

În al doilea rând, actele de concurență neloială constau și în practicile parazitar ale părătelor, săvârșite cu încălcarea disp. art. 1 din legea 11/1991 (care prevăd exercitarea cu bună credință și potrivit uzanțelor cinstite), reprezentând utilizarea parazitară; fără drept, în scopul dobândirii de clientelă, a unor elemente specifice ale unui concurrent sau chiar ale unui agent economic ce operează pe o altă piață, precum metodele de publicitate, tipurile de promovare etc.

În speță, practicile neloiale ale părătelor au constat în utilizarea planului de editare al „Jurnalului Național”, cotidian realizat de editura Intact, și returnarea avantajelor decurgând din acest plan de editare pentru promovarea volumului „Enigma Otiliei” în cadrul colecției lor de carte. Astfel, la 18.03. 2009, a fost lansată de către cotidianul „Jurnalul Național” „Colecția de literatură românească Biblioteca pentru toți”, în cadrul căreia, săptămânal, urma să se distribuie o carte împreună cu ziarul JN. Între titlurile anunțate spre publicare se număra și „Enigma Otiliei” de George Călinescu, roman a cărui apariție în două volume era programată pentru 29 aprilie și 6 mai 2009, apariția fiind anunțată în JN din data 16.03. 2009 și 17. 03.2009, anterior lansării efective a colecției. În paralel cu colecția reclamantelor, părâtele distribuie pe piață colecția “100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”, în cadrul căreia se distribuie săptămânal o carte cu ziarul „Adevărul”. Deși această colecție a fost lansată încă din luna noiembrie 2008, în cadrul campaniei publicitare destinate promovării colecției sale, părâtele nu au anunțat public până la data de 21.04.2009 publicarea romanului „Enigma Otiliei”, iar acesta nu figura între primele 25 de titluri anunțate spre publicare săptămânală.

În realitate, potrivit programului anunțat la data de 19 noiembrie 2008 și având în vedere apariția săptămânală a titlurilor din colecția „Adevărul”, rezultă că pentru data de 23 aprilie 2009 (data la care a fost pus în distribuție de către părâte romanul „Enigma Otiliei”) era programată apariția operelor „Somnul de veci” și „Doamna din lac” ale lui Raymond Chandler. În plus, nici în numerele din data de 16 aprilie 2009 sau 17 aprilie 2009 ale cotidianului „Adevărul”, nici în lista de titluri publicată pe coperta interioară a volumului al doilea al romanului „Uragan asupra Europei” al autorilor Vintilă Corbul și Eugen Burada, din 16 aprilie 2009, programul inițial de publicare nu era modificat. În săptămâna anterioară Paștelui, deci ulterior anunțării de către cotidianul „Jurnalul Național” a publicării romanului „Enigma Otiliei” în colecția BPT, părâtele au declanșat o campanie publicitară de foarte scurtă durată, dar extrem de agresivă, prin intermediul căreia anunțau că urmează să editeze și să distribuie romanul călinescian menționat anterior în cadrul propriei colecții literare, “100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”. În concret, promovarea publicării romanului de către părâte pe cale radio și TV s-a limitat la zilele sărbătorii de Paște, în care însă campania de promovare a avut impact mare, datorită faptului că s-a desfășurat în zile nelucrătoare, de maximă audiență pentru mijloacele radio și TV prin care a fost efectuată. Această modificare a programului de publicare a fost determinată de dorința părătelor de a se bucura de publicitatea făcută apariției volumului de către

reclamante. La 23 aprilie 2009 a apărut pe piață romanul "Enigma Otiliei", ignorând dispozițiile Legii nr. 8/1996, așa încât titlurile care, potrivit programului inițial, trebuia să apară pe data de 23 aprilie 2009 au apărut o săptămână mai târziu, la data de 30 aprilie 2009, reclamantele fiind nevoie să sisteze procesul de editare și tipărire a romanului.

Părâtele au realizat un profit injust de pe urma publicității deja făcute apariției de către reclamante, iar referitor la prejudiciu, ca element al răspunderii delictuale ce constă în rezultatul negativ suferit de o anumită persoană, ca urmare a faptei ilicite săvârșite de o altă persoană, prejudiciul suferit de reclamante comportă o latură materială și o latură nepatrimonială, reprezentată de daunele morale suferite de acestea. În ce privește prejudiciul material, reclamantele solicită obligarea părâtelor la plata sumei de 200.000 lei, din această sumă 100.000 lei reprezentând prejudiciul material suferit de reclamanta S.C. Editura Litera Internațional S.R.L., iar 100.000 lei prejudiciul material suportat de reclamanta S.C. Editura Intact S.R.L., într-o evaluare provizorie. Prejudiciul material este compus din paguba efectiv suportată, reprezentată de plățile efectuate către cedentul drepturilor de autor, cheltuielile cu tipografia, cheltuielile cu investițiile în promovare, câștigul nerealizat, care constă în profitul rezonabil sperat înaintea publicării operei „Enigma Otiliei”, și profitul realizat de participanții la publicarea ilicită. În acest sens, se arată că paguba efectiv suportată prin publicarea fără drept a romanului „Enigma Otiliei” de către părâte, constă în sistarea lucrărilor de tipărire a romanului în cadrul colecției „BPT”, în condițiile în care, anterior, tipografia GCananle cu care a contractat reclamanta S.C. Editura Litera Internațional S.R.L. începuse lucrările de tipărire a celor două volume ale romanului, iar reclamantele au trebuit să acopere aceste costuri de producție, deși s-au aflat în imposibilitate economică de a comercializa romanul.

De asemenea, întrucât au luat decizia respectării drepturilor de autor pentru romanul în cauză, reclamantele au achitat redevențe pentru achiziționarea acestor drepturi de la titularii lor, drepturi de al căror exercițiu s-au văzut însă private. Continuarea publicării, deși legitimă, nu ar fi făcut decât să sporească pierderea reclamantelor, întrucât piața deja saturată de exemplarele romanului deja puse în circulație de către părâte n-ar fi putut absorbi exemplarele legitim tipărite la comanda reclamantelor, cu atât mai mult cu cât prețurile practicate de acestea din urmă ar fi fost mai mari. Un alt element al prejudiciului material suferit de reclamante este reprezentat câștigul nerealizat de acestea ca urmare a faptei ilicite a părâtelor, constând în diferența dintre profitul mediu aferent tirajelor reclamantelor, anterioare publicării romanului „Enigma Otiliei” de către Adevărul și profitul mediu corespunzător tirajelor ulterioare publicării acestuia. Pe de altă parte, reclamantele au înregistrat un prejudiciu prin sistarea publicării și difuzării romanului, reprezentat de profitul pe care l-ar fi obținut fiecare dintre reclamante pentru fiecare exemplar vândut, înmulțit cu tirajul ce urma să fie efectiv publicat. Pentru fiecare dintre reclamante, profitul se determină ca diferență între veniturile pe care le-ar fi obținut prin comercializarea tirajului aflat în curs de publicare și costurile pe care ar fi fost nevoie să le suporte în vederea acestei publicări.

În subsidiar, reclamantele solicită ca despăgubiri triplul sumelor care ar fi fost legal datorate pentru tipul de utilizare ce a făcut obiectul faptei ilicite.

Referitor la daunele morale, reclamantele arată că li s-a creat un prejudiciu de imagine distinct, prin publicarea de către părâte la un preț mai

avantajos a aceluiași roman în perioada pregătită pentru publicare de către reclamante, vânzările volumelor din colecția BPT scăzând simțitor ulterior declanșării scandalurilor de presă cu privire la drepturile de autor asupra romanului. Reclamantele arată că au contribuit la readucerea pe rafturile librăriilor și ale bibliotecilor a unei colecții de renume, „Biblioteca pentru toți”, beneficiind de campanii de promovare susținute de nume de marcă ale culturii române, asumându-și misiunea de a promova cultura română și adevăratale ei valori, iar acțiunile vătămătoare ale părătelor au avut tocmai scopul de a stirbi o asemenea imagine, ca principal competitor pe piață. Astfel, părătele au publicat articole în cotidianul „Adevărul” în scopul denigrării Editurii Intact. Fapta ilicită a părătelor denotă o gravitate sporită prin aceea că reprezintă un concurs între încălcarea drepturilor de autor și concurența neloială, iar specificul faptei ilicite a părătelor este că aceasta a avut loc prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, impactul acțiunilor Adevărul asupra publicului cititor fiind cu atât mai puternic cu cât publicația este de nivel național, iar conduită de piață a celor două trusturi de presă se află în centrul atenției publice.

Părătele au demonstrat prin articolele publicate frecvent în cotidianul „Adevărul” că urmăresc discreditarea reclamantelor și destabilizarea acestora de pe pozițiile pe care le ocupă pe piața distribuitorilor de presă scrisă și de carte din România(art. „Adevărul și concurența de tip sovietic”, art. „Adevăruri jenantă pentru Voiculescu” din 27.04.2009). Răspunderea civilă delictuală, prin conștientizarea faptului că săvârșirea unei fapte ilicite cauzatoare de prejudicii atrage după sine obligația de dezdaunare, este de natură să îndeplinească o funcție educativă și deci, o funcție de prevenire a producerii unor asemenea fapte, arată reclamantele, astfel că în cazul pronunțării unei sancțiuni pecuniare nesemnificative, există un pronunțat risc ca sancțiunea să nu își îndeplinească funcția educativă, iar cei care încalcă drepturile de autor și săvârșesc cu intenție fapte de concurență neloială să continue în asemenea activități. În speță, amenințarea este cu atât mai mare cu cât conduită părătelor care implică și practicarea unor prețuri de ruinare reflectă faptul că acestea au acces la resurse financiare semnificative. În consecință, sancțiunea aplicată trebuie să fie suficient de mare pentru a preveni în viitor astfel de fapte.

Reclamantele arată că în ce privește prejudiciul moral, legătura de cauzalitate rezultă din însăși materialitatea faptei, în concluzie solicitându-se obligarea părătelor la plata echivalentului în lei la cursul BNR din ziua plășii al sumei de 500.000 EUR cu titlu de daune morale, în părți egale pentru ambele reclamante, în cauză fiind dovedită și vinovăția, latura subiectivă a răspunderii civile delictuale, constând în atitudinea psihică pe care autorul o are față de faptă și de urmările ei, răspunderea delictuală operând și pentru cea mai ușoară culpă. În speță, părătele au acționat cu intenție, urmărind producerea unui prejudiciu în sarcina reclamantelor, deoarece nu au avut în vedere de la începutul publicării operelor din colecția „100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă” și editarea romanului Enigma Otiliei, ci această decizie s-a luat abia după publicarea programului editorial al cotidianului „Jurnalul Național”, acțiunile părătelor denotă un comportament concurențial neloial caracterizat prin intenția prejudicierii reclamantelor prin acapararea clientelei și utilizarea publicității făcute romanului de către reclamante. De asemenea, părătele au decis publicarea romanului având cunoștință de faptul că nu sunt titularele drepturilor de autor asupra operei călărescine, acestea încheind încă din data

de 15.09.2008 un contract de cesiune a drepturilor de autor pentru opera „Enigma Otiliei” cu „Fundația Națională pentru Știință și Artă”. Părâtele au reziliat însă contractul menționat prin declarația unilaterală de reziliere nr. 926/27.03.2009, întrucât au luat cunoștință de faptul că nu „Fundația Națională pentru Știință și Artă”, ci Copyro era titulară drepturilor asupra romanului. Totuși, părâtele au decis publicarea operei, cunoscând că nu aveau dreptul, respectiv au încălcat cu bună știință drepturile de autor asupra romanului călinescian. Tocmai pentru că nu au suportat costurile presupuse de achiziționarea drepturilor de autor, părâtele decid să pună în vânzare respectiva carte la un preț de 7,99 lei, mult mai mic decât cel al pieței, și de 3 ori mai mic decât al subscrișelor, urmărind astfel să ruineze campania concurențială a reclamantelor.

Reclamante mai solicită prin cerere, în temeiul art. 139, alin. 10 din Legea nr. 8/1996, obligarea părâtelor la comunicarea către reclamante a unor informații, sub sancțiunea amenzii civile în quantum de 50 RON pe zi de întârziere, în temeiul art. 580³ C.pr.civ., cu privire la tirajul romanului editat de părâte, numărul exemplarelor vândute din romanul menționat, lista distribuitorilor, veniturile obținute de părâte din comercializarea acestei opere, profitul obținut de părâte prin aceste operațiuni și prejudiciul cauzat reclamantelor.

Ca probe se solicită proba cu înscrисuri, expertiză contabilă, interogatoriu și orice alte probe.

Anexat acțiunii, reclamantele au depus: Contract de cesiune drepturi de autor încheiat din 6.04.2009 -COPYRO - SC Editura Litera International; Contract de cesiune drepturi de autor din 27.01. 2009 – COPYRO- SC Ed. Litera International;Contract din 2.02.2009 - SC Ed. Litera International - SC Editura Intact; Declarație reziliere SC Adevărul Holding SRL ref. Contract inch. cu Fundația Națională pentru Știință și Artă din 15.09.2009, Coperte „Cel mai iubit dintre pământeni” de Marin Preda, colecția BPT - „Jurnalul Național”, Coperte și pagina de gardă vol.II „Uragan asupra Europei” de Vintilă Corbul și Eugen Burada; Exemplar din 16.03.2009 „Jurnalul Național” ref. apariția romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu în BPT;; exemplar din 17.03.2009 JN ref. apariția „Enigma Otiliei” în BPT; număr din 18.03.2009 JN, dată a lansării BPT, ref.apariția „Enigma Otiliei”; Număr din data de 19.09. 2008 „Adevărul” ref. primele 25 de titluri colecția “ 100 de cărți...”; Suplimentul „Adevărul - Expert imobiliar” 03.03.2009 ref. programul inițial de publicare titluri colecția „100 de cărți ..”; Numărul din 16.04.2009 „Adevărul” ref. apariția pentru 17.04.2009 a vol. II din „Uragan asupra Europei” de Vintilă Corbul și Eugen Burada; Numărul din data de 17 aprilie 2009 al cotidianului „Adevărul”, în care este anunțată apariția volumului II al romanului „Uragan asupra Europei” de Vintilă Corbul și Eugen Burada; Numărul din 21.04. 2009 „Adevărul” ref. apariția în 23.04.2009 în colecția “100 de cărți...” a romanului „Enigma Otiliei”; cerere sistare tipărire SC Editura Litera International către G Canale Romania; articol „Adevărul”, liderul ziarelor de calitate”, preluat pe site-ul <http://www.adevarul.ro/articole/adevarul-liderul-ziarelor-de-calitate.html>; Tabel comparativ tiraje brute ale cotidienele naționale; date ref tirajul Jurnalul Național;Date ref. tirajul Adevărul(Biroul Român de Audit al Tirajelor); Număr din 6.02.2009 „Adevărul”(„cel mai vândut ziar quality”);Răspuns G.Canale din 20.04.2009 al lui G. Canale către Ed.Litera International SRL; Factura nr. 6276/2009 G. Canale; Coperte și pagina de

gardă „Enigma Otiliei” din 23.04.2009 colecția „Adevărul – 100 de cărți...”; contract prestări servicii nr. 22/3 ianuarie 2009 -SC G. Canale&C-SC Ed. Litera International ; Act adițional nr. 1 la Contractul de prestări servicii nr. 22/3 ianuarie 2009; Articol „Adevăruri jenantă pentru Voiculescu” din 27.04.2009 <http://www.adevarul.ro/articole/adevaruri-jenantă-pentru-voiculescu.html>; Articol „Adevărul și concurență de tip sovietic” publicat la data de 28.04.2009 (accesibil la <http://www.adevarul.ro/articole/adevarul-si-concurența-de-tip-sovietic.html>).

Pârâta SC ADEVĂRUL HOLDING SRL a formulat **întâmpinare** la cererea de chemare în judecată la data de 17.06.2009, solicitând respingerea acțiunii, cu cheltuieli de judecată.

Pârâta invocă în primul rând excepția inadmisibilității parțiale a primelor capete de cerere, sub aspectul aplicării amenzii civile de 50 de ron pe zi de întârziere, având în vedere aplicarea disp. 580/2 și 580/3 C.pr.civ. doar în faza de executare silită.

Pârâta arată că cel de-al patrulea capăt de cerere este imprecis și nu poate fi adus la îndeplinire, iar cu privire la antrenarea răspunderii pentru concurența neloială se menționează ce cererea este prematur introdusă, în considerarea naturii comerciale a litigiului.

SC ADEVĂRUL HODING invocă excepția lipsei calității procesuale active a reclamantei SC EDITURA LITERA INTERNATIONAL, excepția lipsei calității procesuale active a reclamantei SC EDITURA INTACT, invocând disp. art. 720/1 C.pr.civ., privind obligația concilierii prealabile în materia litigiilor comerciale, aşa cum este cel de față.

În subsidiar se solicită disjungerea aspectelor legate de concurența neloială și judecarea separată a acestora.

Pe fondul acțiunii reclamantelor, pârâta menționează că în toamna anului 2008 a pregătit lansarea pe piață a unei colecției de carte, împreună cu ziarul „Adevărul”, romanul „Enigma Otiliei” fiind avut în vedere pentru colecție. Întrucât Fundația Națională pentru știință și Artă s-a erijat în titular al drepturilor de autor cu privire la opera menționată, pârâta a încheiat contractul de cesiune nr.1222/15.09.2008, dar între timp și Copyro - Societate de gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor s-a erijat în titular al drepturilor de autor, precizând ulterior că are un contract exclusiv cu un trust de presă nenominalizat. Pârâta a efectuat anumite verificări, constatănd că referitor la câțiva autori Copyro nu deține drepturi de autor aşa cum a pretins, iar cu privire la romanul „Enigma Otiliei” pârâta a ajuns la concluzia că aceasta face parte din patrimoniul cultural, putând fi utilizată liber de orice persoană fizică sau juridică. Consecința acestei situații de fapt este că exploatarea liberă a unei opere căzute în domeniul public nu poate constitui o faptă ilicită.

Autorul romanului în discuție, „Enigma Otiliei”, George Călinescu, arată pârâta, a decedat la data de 12.03.1965, neavând descendenți sau ascendenți. Soția autorului, Alice Vera Călinescu a fost singura moștenitoare, aceasta decedând la rândul său în 1993, astfel că la moartea sa opera lui Călinescu a căzut în domeniul în baza disp. art. 6 lit. a, coroborat cu art. 8 din Decr. 321/1956. La data de 24 iunie 1996 (deci nu la 14 martie 1996, aşa cum au susținut reclamantele), a intrat în vigoare noua lege a drepturilor de autor, nr.8/1996, dată la care era deja în vigoare și Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, la care a aderat și România, care prevede la art. 18 alin. 2 că „dacă o operă, prin expirarea duratei de protecție care îi

fusese anterior recunoscută, a intrat în domeniul public al ţării în care este cerută protecția, această operă nu va mai fi protejată din nou în această țară.” De asemenea, în 1996 s-a adoptat și Tratatul OMPI privind dreptul de autor, semnat de România la 20 decembrie 1996, care stabilește la art. 13 că părțile contractante aplică dispozițiile art. 18 din Convenția de la Berna în ceea ce privește ansamblul protecției prevăzute în tratat.

În consecință, conform legislației naționale și internaționale, nu se pot edicta legi retroactive care să confere protecție unei opere, după ce aceasta a intrat în domeniul public, respectiv să renască drepturile patrimoniale de autor stinse. Reclamantele au făcut o confuzie voită între *facta praeterita*, *facta pendentia* și *facta futura*, în ce privește aplicarea disp. art. 149 alin. 3 și art. 25 alin.1 din legea 8/1996, deoarece în speță stingerea unor drepturi nu reprezintă *facta futura*, respectiv situații juridice ce se nasc sub imperiul legii vechi și supraviețuiesc după abrogarea acesteia, ci reprezintă o situație care s-a născut și s-a stins exclusiv sub imperiul legii vechi, adică autorul George Călinescu a decedat când era în vigoare Decr. 321/1956, născându-se situația transmiterii pe cale succesorală a drepturilor patrimoniale de autor și implicit durata protecției după moartea autorului, iar sub imperiul aceluiasi decret s-au și stins toate drepturile patrimoniale de autor, odată cu decesul soției sale, expirând perioada protecției. În acest fel, dispozițiile legii 8/1996 nu puteau retroactiva, adică nu puteau reglementa fapte care înainte de intrarea în vigoare a legii au dat naștere, au modificat sau stins o situație juridică, și nici nu puteau reglementa efecte epuizate deja, pe care acea situație le-a produs înainte de intrarea sa în vigoare, deoarece legea nouă se aplică doar pentru *facta paendentia* și *facta futura*.

Părâta precizează că în doctrină și jurisprudență a fost sesizată o eroare de redactare a textului legii 8/1996, care nu conținea particula „NU”, această eroare fiind sesizată și corijată ulterior, la apariția legii 285/2004, de modificare a legii dreptului de autor și drepturilor conexe. Astfel, în cazul operelor căzute în domeniul public nu se poate vorbi de o prelungire a duratei de protecție, din moment ce termenul prevăzut de legea anterioară a expirat, prin art. 149 intenționându-se reglementarea situațiilor juridice reprezentate de crearea unor opere de către autori decedați anterior legii noi și pentru care durata de protecție nu a expirat. Curtea de Apel București a stabilit de asemenea că nu se poate considera că forma inițială a legii 8/1996 ar reprezenta „legislație anterioară” formei concepute în anul 2004, pentru a socoti că norma modificată se aplică și situațiilor create în anul 1996, încrucișat este vorba despre același act normativ, legea 8, ce a suferit modificări în timp; prin atare sintagma s-a avut în vedere, în principal, Decr. 321/1956. Concluzia este că intenția legiuitorului interbelic, comunist sau contemporan a fost de a nu bulversa stabilitatea raporturilor juridice în materie, cu excepția prelungirii sau restrângerii duratei de protecție pentru operele protejare.

Referitor la discuția privind aplicarea legii, părâta menționează că atunci când conținutul legii noi nu le convine, reclamantele arată că aceasta nu poate aduce atingere principiului ocrotirii drepturilor câștigate, deși pentru varianta inițială a legii 8/1996, al cărui conținut le pare favorabil, nu au arătat că aceasta aduce atingere drepturilor câștigate de terți. Astfel, reclamantele au arătat că pentru perioada 26.06.1996-30.07.2004, drepturile patrimoniale de autor au fost redate moștenitorilor, cu condiția ca aceștia să dovedească această calitate și să fi acceptat moștenirea, deci numai dacă la moartea autorului nu există moștenitori drepturile revin organismului de gestiune

colectivă reprezentativ. În speță însă, nu există un certificat de vacanță succesorală pentru moștenitorii soției Alice Vera Călinescu, care ar putea să dovedească inexistența moștenitorilor, aşa încât COPYRO, care s-a înființat să funcționeze după data morții autorului, a dobândit în baza legii 8/1996 doar exercițiul drepturilor patrimoniale de autor pentru operele autorilor decedați fără moștenitori după data constituirii/autorizării sale, respectiv 01.07.1997. De altfel, nici măcar Copyro nu împărtășește interpretarea renașterii drepturilor de autor stinse sub imperiul Decr. 321/1956, prin efectul legii 8/1996(în cazurile privind drepturile de autor după Liviu Rebreanu și Ionel Teodoreanu).

Având în vedere că organismul de gestiune colectivă nu era titular al drepturilor de autor, la data încheierii contractelor de cesiune cu reclamanta 2, această cesiune nu este valabilă, Copyro neputând transmite ceea ce nu deține în patrimoniul (*nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*). Astfel, prejudiciile pretinse de reclamante, raportate la drepturile patrimoniale pe care nu le dețin, sau al căror exercițiu este permis tuturor, sunt neavenite.

Cu privire la actele de concurență neloială de care este acuzată, pârâta arată că acestea nu există. Astfel, editarea și publicarea romanului „Enigma Otiliei” era programată în cadrul colecției, aşa cum rezultă din spotul publicitar general și Pliantul de promovare al colecției „Adevărul” din 02.02.2009, deci înainte de apariția colecției Jurnalul Național, iar Copyro nu ar fi somat pârâta să nu publice dacă nu ar fi cunoscut acest fapt. În contractul semnat de reclamante cu Copyro nu se precizează data apariției cărților, iar în anexa 1 romanul apare pe poziția 28 și 29, iar cu privire la posibilitatea revizuirii programului editorial, pârâta precizează că și reclamantele l-au revizuit de mai multe ori.

Referitor la dumping, pârâta arată că nu există aşa ceva în ce o privește, deoarece nu a practicat un preț inferior valorii normale, întrucât în noiembrie 2008 prețul unei cărți din colecție cu ziarul era de 9,99 lei, acesta crescând în 2009 în raport de valoarea euro. Considerând numărul mare al vânzărilor, pârâta a stabilit scăderea promoțională a prețului de vânzare al pachetului la 7,99 lei, la 19.03.2009, fără nici o legătură cu romanul în discuție, vândut abia la 23.04.2009, timp în care au apărut 12 cărți cu acest preț promotional, prevăzut pentru o perioadă limitată de timp(până la 11.06.2009). Scopul principal al scăderii prețului a fost promovarea ziarului „Adevărul” și creșterea numărului de exemplare vândute ale acestuia, deși a apărut un concurent pe piață care îi copia ideea, după 4 luni(colecția împreună cu ziarul, o dată pe săptămână, preț asemănător, cărți numerotate etc.). În concluzie, pârâta nu a practicat un preț de ruinare, aceasta fiind editor de ziare care oferă clienților carte la prețuri promoționale, după un concept internațional, teoria reclamantelor cu privire la poziția dominantă de pe piață a pârâtei nefiind întemeiată.

Referitor la practicile neloiale parazitare pe care le invocă reclamantele, pârâta arată că nu a utilizat astfel de practici, ba chiar dimpotrivă, reclamantele sunt acelea care au încercat să profite de pe urma eforturilor și investițiilor realizate de pârâtă pentru promovarea unei colecții la un preț accesibil. Pârâta nu a încercat să preia beneficiile reclamantelor de urma promovărilor efectuate de acestea și nu a încercat să creeze confuzie pe piață pentru cititori, având propria campanie de promovare.

Cu privire la prejudiciul pretins de reclamante, se arată că prejudiciul material nu poate consta în faptul că reclamantele au sistat lucrările de

tipărire ale romanului, nefiind în situația de imposibilitate de comercializare a lucrării, atâtă timp cât este vorba de colecții diferite și independente de carte, reclamantele acționând cu rea credință. De asemenea, suma pretins a fi achitată de Ed. Litera Int. societății care a tipărit în parte volumele comandate, nu poate fi considerată prejudiciu, deoarece opera tipărită le stă la dispoziție, așa încât nu există legătură de cauzalitate între situația de fapt și prejudiciul pretins.

Cu privire la prejudiciul moral se arată că nu se pot pretinde daune morale, deoarece părâta nu a încălcăt drepturi de autor nepatrimoniale, reclamantele fiind acelea care folosesc o marcă notorie proprietatea statului - BPT- săvârșind infracțiunea de contrafacere, marca fiind înregistrată de Min. Culturii la OSIM în 2001, nr. depozit M 2011 03190. Articolele apărute în „Adevărul” reflectă poziția părâtei privind acuzațiile aduse în mass media de către reclamante și presupun exercitarea dreptului la exprimare, nu săvârșirea de fapte de concurență neloială sau alte fapte ilicite, iar poziția de lider a cotidianului „Adevărul” nu s-a obținut în mod ilicit, așa cum pretind reclamantele.

În concluzie, arată părâta, nu a acționat niciodată cu vinovătie, ci a promovat colecția sa în care este inclus romanul „Enigma Otiliei”, pentru care organismul de gestiune colectivă COPYRO nu are nici un drept, opera lui G. Călinescu fiind căzută în domeniul public, sens în care este literatura juridică și practica judiciară publicată.

Părâta SC ADEVĂRUL SA a formulat de asemenea **întâmpinare**, prin care solicită admiterea excepției necompetenței funcționale a instanței civile cu privire la capetele de cerere 5-6, disjungerea acestora și trimiterea spre soluționare la Secția Comercială a Trib. București; admiterea excepției lipsei calității procesuale pasive a părâtei SC ADEVĂRUL SA și respingerea acțiunii ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă; admiterea excepției lipsei calității procesuale active a reclamantei SC ED. INTACT SRL, cu privire mai ales la capetele de cerere 1-4, intemeiate și argumentate pe dispozițiile legii 8/1996 și respingerea acestor capete de cerere ca fiind formulate de o persoană fără calitate procesuală activă; admiterea excepției inadmisibilității parțiale a capetelor de cerere 1-4, sub aspectul aplicării sancțiunii amenzii civile în temeiul disp. art. 580/3 C.pr.civ. și respingerea în parte a acestor capete de cerere ca inadmisibile, iar în subsidiar respingerea acțiunii ca nefondată, cu cheltuieli de judecată ocasionate de proces.

În motivarea întâmpinării, părâta arată că editează ziarul „Adevărul” și a încheiat cu părâta SC ADEVĂRUL HOLDING SRL un contract de mandat comercial nr. 5/04.01.2007, valabil până la data de 07.01.2011, iar prima părâtă a lansat e piață în toamna anului 2009 colecția „Biblioteca Adevărul”, cărțile urmând a fi comercializate împreună cu ziarul în fiecare joi a săptămânii, Adevărul Holding asigurând distribuția ziarului și a cărților, printre care și romanul care face obiectul litigiului de față.

Pe fondul acțiunii, se arată că drepturile de autor asupra acestei lucrări au fost transmise la moartea autorului George Călinescu în patrimoniul soției supraviețuitoare, Vera Călinescu, în baza Codului civil și a legii speciale de la data respectivă, Decr. 321/1956 care a intrat în vigoare la 27 iunie 1956 și a fost abrogat prin intrarea în vigoare a legii nr.8/1996 pe data de 24 iunie 1996.

Pârâta invocă disp. art. 6 lit.a) din decret privind durata specială a protecției dreptului de autor transmise soțului supraviețuitor, limitată la viața acestuia, deci o transmisiune viageră a drepturilor de autor după moartea autorului. La art. 8 din decret se prevedea că la expirarea termenelor prevăzute la art. 6 dreptul de autor se stinge, astfel că soțul supraviețuitor care dobândise prin moștenire legală sau testamentară drepturi patrimoniale de autor, nu mai putea transmite la rândul său drepturile respective, unor terți, prin moștenire legală sau testamentară, aşa încât la decesul soției autorului, în 1993, drepturile patrimoniale de autor asupra operei lui G. Călinescu s-au stins, opera căzând în domeniul public.

Referitor la conflictul de legi în timp, între Decr. 321/1956 și legea 8/1996, acesta se soluționează în favoarea primului act normativ, în raport de disp. art. 15 din Constituția României, care consacră principiul neretroactivității legii civile, precum și în raport de disp. art. 149 alin.3 din legea 8/1996, aşa cum a fost modificat prin legea 285/2004, care stabilește că beneficiază de prelungirea duratei de protecție a drepturilor patrimoniale de autor, pe durata prevăzută de noua lege, operele create înainte de data de 30 iulie 2004 și pentru care nu a expirat durata de protecție calculată conform legislației anterioare, respectiv Decr. 321/1956. În speță, termenul de protecție calculat conform legislației anterioare a expirat la data decesului soției autorului, durata drepturilor de autor nefiind prelungită la noua durată de 70 de ani, stabilită prin legea 8/1996, dispozițiile legii noi neaplicându-se facta praeterita. De asemenea, conform disp. art. 25 coroborat cu disp. art. 149 din noua lege, durata drepturilor patrimoniale de autor care nu erau stinse la data intrării noii legi în vigoare se prelungeau doar pentru moștenitorii autorului, nu și pentru organismul de gestiune colectivă, care a fost creat abia la 1 iulie 1997 și nu putea dobândi prin efectul legii în 1997 nici drepturi stinse în 1993 și nici drepturi prelungite în 1996. Așa fiind, nici Copyro și nici reclamantele nu dispun de drepturile de autor pentru lucrarea în litigiu.

Mai arată pârâta, cu privire la acțiunea în concurență neloială, că nu este concurrent al reclamantelor în domeniul editării, distribuției și comercializării de carte, implicit a romanului „Enigma Otiliei” de G. Călinescu, iar aşa numitele fapte de concurență neloială sunt simple fabulații ale reclamantelor, care nu pot determina vreun prejudiciu pentru reclamante.

Anexat întâmpinării, pârâta a depus: contract de mandat comercial nr.5/04.01.2007, act adițional la contract din 04.01.2007, act adițional la contract din 05.01.2007, act adițional din 01.10.2007, act adiț. din 02.01.2008, act adiț din 03.01.2009.

Pârâta SC ADEVĂRUL HOLDING SRL a formulat și **cerere reconvențională**, în contradictoriu cu SC EDITURA INTACT SRL, SC EDITURA LITERA INTERNATIONAL și COPYRO, la data de 17.06.2009, solicitând instanței de judecată următoarele:

- Să se constate nulitatea contractelor nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/6.04.2009, încheiate între Copyro și S.C. Editura Litera Internațional;
- Să se constate îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale a S.C. Editura Intact S.R.L., pentru campania de presă derulată împotriva SC ADEVĂRUL HOLDING și ca efect al acesteia să fie obligată pârâta la publicarea integrală hotărârii, de sancționare sub titlul “Anunț judiciar”, pe cheltuiala sa în ziarul pe care îl editează (“Jurnalul Național”), pe prima pagina a acestuia, cu aceleași caractere cu care sunt tipărite și articolele apărute în

această publicație, să publice hotărârea pe adresa de internet a ziarului pe care îl editează (www.jurnalul.ro), alături de articolele care au generat introducerea acestei cereri de chemare în judecată, dar și publicarea hotărârii, pe cheltuiala părâtei în 5 cotidiane centrale ("Evenimentul zilei", "România liberă", "Ziua", "Cotidianul", "Gardianul") precum și în celealte publicații ale trustului Intact, respectiv "Financiarul" și "Săptămâna Financiară", sub același titlu „Anunț Judiciar” și cu aceleași caractere cu care sunt tipărite articolele apărute în aceste publicații;

- Să fie obligate părâtele reconvenționale la plata cheltuielilor de judecată;

În motivarea cererii reconvenționale se arată de către părâta reclamantă că sunt lovite de nulitate absolută pentru nevaliditatea obiectului contractele nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/6.04.2009, încheiate între Copyro - Societate de Gestiu Colectivă a Drepturilor de Autor și S.C. Editura Litera Internațional S.R.L. Prin aceste contracte se transmite dreptul de a publica lucrarea Enigma Otiliei, dar pentru a putea considera obiectul contractului ca fiind valid acesta trebuie să îndeplinească mai multe condiții, respectiv să existe, să fie determinat sau determinabil, să fie posibil, licit și moral, să fie în circuitul civil și să fie un fapt personal al celui care se obligă. Dintre acestea, obiectul contractelor nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/6.04.2009 nu îndeplinește condiția aflării lui în circuitul civil, aspect analizat de unii autori și ca ilicitate, după definiția dată de art. 963 Cod civil în care se arată că „*numai lucrurile care sunt în comerț pot fi obiectul unui contract*”. Fiind în patrimoniul comun al umanității, dreptul de a publica lucrarea Enigma Otiliei este scos din circuitul civil, neputând face obiectul vreunui contract, întrucât este res communes. Lipsa îndeplinirii acestei condiții face obiectul contractului invalid, iar nevaliditatea obiectului contractului este caz de nulitate absolută.

În acest sens, s-a arătat că sunt ilicite prin obiectul lor și, ca atare, neficiente, în baza art. 5, art. 963 și art. 1310 C.civ., actele de transmitere referitoare la bunurile excluse conform legii din circuitul civil, înțelegându-se prin comerț în acest caz posibilitatea de a face tranzacții private, acte juridice particulare. Astfel s-a stabilit că „*dacă cumva o dispoziție a legii împiedică transmisiunea unui lucru și însușirea lui de către particulari, el nu poate fi vândut*”, or în cazul nostru dreptul fiind în patrimoniul umanității nu poate fi însușit de particulari și nu poate fi vândut, fiind la dispoziția tuturor. În fapt, George Călinescu, autorul operei "Enigma Otiliei" a decedat la data de 12.03.1965, fără descendenți sau ascendenți, singura moștenitoare fiind soția sa Alice Vera Călinescu, care a decedat în anul 1993. La moartea soției, opera în discuție a căzut în domeniul public, în baza art. 6 lit. a), corroborat cu art. 8 alin. 1 din Decretul nr. 321/1956.

La data intrării în vigoare a legii nr.8/1996, privind dreptul de autor (24 iunie 1996), conform alin. 1 al art. 154, era însă în vigoare și Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, publ. în Buletinul Oficial nr. 84/31.07.1969, convenție la care România aderase la 01.01.1927 și care, în art. 18, alin. 2 prevede: „*Totuși, dacă o opera, prin expirarea duratei de protecție care îi fusese anterior recunoscută, a intrat în domeniul public al tarii în care este cerută protecția, aceasta opera nu va mai fi protejată din nou în aceasta față.*” În același an se adopta la Geneva la 20 dec. 1996 TRATATUL OMPI privind dreptul de autor, care la art. 13, "Aplicarea în timp", dispune că: "Părțile contractante aplică dispozițiile art. 18 din Convenția de la Berna în ceea ce privește ansamblul protecției prevăzute în prezentul tratat." România a aderat fără rezerve la tratat prin legea 205/2000, astfel că legiuitorul nu putea edicta

legi retroactive care să confere protecție unei opere după ce aceasta a intrat în domeniul public, respectiv să renască drepturile patrimoniale de autor stinse. Rezultă că dispozițiile Legii nr. 8/1996 nu puteau retroactiva, mai precis nu puteau reglementa fapte care înațiente de intrarea sa în vigoare au dat naștere, au modificat sau stins o situație juridică și nici nu puteau reglementa efecte pe care acea situație le-a produs înațiente de intrarea sa în vigoare. În consecință, legea nouă se aplică numai situațiilor juridice noi și situațiilor juridice în curs de formare, modificare sau stingere la data intrării ei în vigoare, adică la *facta pendentia*, precum și la *facta futura*.

Pârâta reclamantă arată că interpretarea coroborată a disp. art. 25 cu cele ale art. 149 din varianta inițială a legii 8/1996 a Legii conduc la ideea după care *per absurdum*, dacă au renăscut drepturi patrimoniale stinse, aceasta s-a realizat doar în beneficiul moștenitorilor, nu pentru ca acestea să fie acordate unui organism de gestiune colectiva. Sub acest aspect, doctrina și practica judiciară au observat o eroare de redactare a textului legal, în sensul că proiectul de lege, adoptat în această formă, nu conținea particula "NU", eroare sesizată ulterior și corijată prin modificarea Legii nr. 8/1996, în baza Legii 285 din 2004 (intrata în vigoare la data de 30.07.2004). Interpretarea a fost împărtășită de majoritatea covârșitoare a literaturii de specialitate, neexistând puncte de vedere contrarii, fiind și soluția practicii judiciare a Curții de Apel București, în sensul interpretării gramaticale, logice, sistematice și istorico – teologice, și nu a interpretării literale restrictive, a normei art. 149 alin. 3, în forma din 1996, arătându-se că nu s-a urmărit reactivarea protecției pentru operele căzute anterior în domeniul public, ci s-a dorit reglementarea situațiilor juridice reprezentate de crearea unor opere de către autorii decedați anterior legii noi și a căror durată de protecție nu a expirat până la intrarea în vigoare a legii noi, ipotezele descrise în text fiind consecința omisiunii particulei de negație. Argumentația curții vizează în principal faptul că legea nu se poate aplica raporturilor juridice născute, derulate și epuizate sub imperiul legii vechi (*facta praeterita*), extinderea protecției echivalând cu o retroactivitate a acestei legi, inadmisibilă în aplicarea art. 15 alin. 2 din Constituția României.

În interpretarea pur literală, ar însemna că rămân în afara protecției operele ale căror termene nu au expirat pana la intrarea în vigoare a legii noi, ce reprezintă situații juridice în derulare, născute sub imperiul legii vechi, și care nu și-au epuizat efectele până în iunie 1996; în cazul operelor căzute în domeniul public nu s-ar putea vorbi de o "prelungire" a protecției, din moment ce termenul prevăzut de legea anterioară a expirat, ci de un nou termen de protecție. Ultimul argument este acela că norma din art. 149 alin. 3 a fost modificată prin Legea nr. 285/2004 chiar în sensul reglementării explicite a întinderii protecției în cazul situațiilor juridice în curs de derulare, ce a fost asigurată exclusiv prin inserarea în text a particulei de negație omise în formularea din 1996.

De altfel, intenția legiuitorului român, în materia drepturilor de autor (interbelic, comunist sau contemporan), a fost aceea de a nu bulversa stabilitatea raporturilor juridice în materie, cu excepția prelungirii sau restrângerii duratei de protecție (evident pentru operele protejate), niciodată însă prin reactivarea protecției asupra unor opere căzute în domeniul public. Pe de altă parte, interpretarea literală intră în contradicție cu art. 18 alin. 2 din Convenția de la Berna, menționate mai înainte.

Referitor la termenul „legislație anterioară”, se arată că prin aceasta nu se înțelege forma anterioară a legii 8/1996, fiind avut în vedere Decr.

321/1956 și toate dispozițiile legale anterioare. Pentru unii autori, drepturile de autor au fost redate pentru perioada 26.06.1996–30.07.2004, însă doar moștenitorilor, nu și organismelor de gestiune colectivă. Soluția rezultă din interpretarea coroborată a art. 149 cu art. 25 din legea nr. 8/1996. Astfel, dacă după moartea autorului existau moștenitori, durata protecției se prelungește pentru aceștia încă 70 de ani de la data decesului. Conform art. 25, dacă nu există moștenitori, exercițiul drepturilor revine organismului de gestiune colectiva mandat în timpul vieții de către autor, sau organismului cu cel mai mare număr de membri, din domeniul respectiv de creație. În plus, nu se pot transmite drepturile către o persoana care nu exista la un anume moment sau nu îndeplinea condițiile de funcționare/autorizare impuse de Legea 8/1996, la momentul decesului. Astfel, COPYRO a dobândit în baza Legii nr. 8/1996 doar exercițiul drepturilor patrimoniale de autor pentru operele autorilor decedați fără moștenitori, după data constituirii/autorizării sale, respectiv 01.07.1997. Dar cum era posibil ca în speță, drepturile patrimoniale de autor să „renască” în patrimoniul „nimănui” la data intrării în vigoare a Legii nr. 8/1996, respectiv 24 iunie 1996, pentru ca ulterior, un an mai târziu (1 iulie 1997), din patrimoniul „nimănui” să treacă în patrimoniul Copyro?

Față de aspectele arătate, părâta precizează că dreptul de a edita lucrarea în discuție a lui G. Călinescu reprezintă res communes, fiind la dispoziția oricărei persoane și pe cale de consecință sunt nule absolut contractele nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/6.04.2009, încheiate între Copyro și S.C. Editura Litera Internațional S.R.L. pentru nevaliditatea obiectului.

Părâta reclamantă arată că S.C. Editura Intact S.R.L. a editat și a transmis acuze grave la adresa sa, producându-i un prejudiciu moral major, întrucât a început o campanie virulentă în ediția „Jurnalului Național” din 24.04.2009, sub titlul „Hoțul strigă „Hoții!”. Patriciu citește și ciordește”, continuând cu informări publice privind chemarea părâtei în judecată, publicând mai multe articole „Intact Media Group dă în judecată Adevărul pentru concurență neloială”(JN din 28.04.2009) și „Comunicat Intact Media Group”(JN din 30.04.2009). De asemenea au avut loc apariții televizate ale directorului (*Observator*, Antena 1, 28.04.2009) și redactorului-șef (*Sinteza Zilei*, Antena 3, 22.04.2009). În articolele din ziar sunt acuze grave la adresa părâtei, reprezentând dezinformări grosolane care vorbesc despre furt intelectual în piața media, fără precedent, „mizerie”, reprezentată de publicarea și difuzarea fără a deține drepturile de autor a romanului, „metode gangsterești ale slujbașilor lui Patriciu”, minciuni, rapt intelectual, fraudare grosolană a legilor în vigoare, „mercenarii lui Dinu Păturică”, „ciordiți și citiți”, găinărie etc.

Având în vedere că dreptul de publicare a romanului Enigma Otiliei este în patrimoniul universal, putând fi accesat de oricine, părâta nu a săvârșit nici un act ilegal cu privire la acte de concurență sau la legislația drepturilor de autor, colecția Adevărul respectând condițiile legii la publicare, iar multitudinea acestor acuze false cu efect denigrator covârșitor, care se prezintă sub autoritatea unui ziar important sunt apte să atragă răspunderea civilă delictuală a reclamantelor părâte. Astfel, referitor la prejudiciul suferit, trebuie avute în vedere, în principal, dispozițiile art. 30 alin. 6 din Constituția României, care arată că „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine*”, corroborate cu celealte dispoziții interne. Prejudiciul moral a fost definit ca rezultatul negativ de natura nepatrimonială, efect al încălcării drepturilor subiective și intereselor legitime ale părâtelor: reputația (aprecierea,

bunul nume de care se bucura o persoana în cadrul colectivității), dreptul la propria imagine (dreptul de a solicita celorlalți a reflecta și a nu denatura imaginea reală a unei persoane și de a se abține de la atingeri aduse acesteia).

Părâta reclamantă menționează că i-au fost diminuate credibilitatea, onorabilitatea și creditul de care se bucură în desfășurarea activităților de presă și cu privire la modul în care prezintă colecția de carte, fiind expusă la acuze grave, chiar cu privire la fapte catalogate ca infracționale, fiindu-i afectat prestigiul profesional și încrederea în serviciile pe care le oferă clienților. Trebuie ținut cont de impactul asupra publicului larg, având în vedere răspândirea publicației reclamantelor la nivel larg, articolele incriminate imputând fapte grave, situație care le transformă din articole de presă în atacuri virulente mincinoase, mai ales în contextul în care reclamantele susțin că au documente care îi susțin afirmațiile. De asemenea, modul de editare al articolelor, limbajul și titlurile, de natură a atrage atenția și a trezi interesul cititorilor, sunt menite să aducă atingere imaginii părâtei, iar față de aceste aspecte Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat în alte rânduri că „*reclamantul ar fi putut formula critici față de actele persoanei fără a se recurge la expresii injurioase*”, or părâta reclamantă, pe lângă faptul că a transmis informații false, a folosit și un limbaj extrem de injurios („*mercenarii lui Dinu Patriciu*”). Mai mult, trebuie observat și faptul că articolele sunt prezentate cu trimitere din prima pagină a ziarului, ceea ce face a transmite informații calomniatoare și față de cei care doar văd coperta la chioșcul de ziare. În plus, prejudiciul suferit de părâta reclamantă este potențiat zilnic prin evidențierea acestor articole pe pagina de internet a gazetei. Articolele par a fi credibile prin analiza pseudo-juridică, care deși nefundamentată, nu poate fi percepută ca nereală de cititorului nespecializat juridic, destinatar al informațiilor.

În ce privește fapta ilicită, dispozițiile art. 30 alin.8 din Constituția României și art. 10 alin. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale subliniază limitele libertății de exprimare în anumite situații, inclusiv cu privire la protecția reputației sau a drepturilor altora, art. 10 menționat garantând doar exercitarea cu bună credință a dreptului la libertatea de exprimare, situație care nu se regăsește în speță, deoarece reclamantele au adus acuze violente cu privire la săvârșirea unui furt intelectual, rapt intelectual, acte de mercenariat, colecția părătelor noastră fiind denumită „*colecție penală*”, în vederea prejudiciului imaginii părâtei, potențiate prin aparițiile televizate ale directorului și redactorului-șef de la Jurnalul Național. Publicarea materialelor în paginile ziarului JN constituie faptă ilicită, întrucât aprecierile negative nu au nici o susținere reală și acuzațiile sunt exprese prin trimitere la săvârșirea unor infracțiuni, fapta fiind cauzatoare de prejudicii, încălcându-se grav drepturi personal-nepatrimoniale fundamentale ocrotite de lege, cum sunt dreptul la reputație și dreptul la propria imagine, afectându-se atât imaginea părâtei, cât și a colecției de carte a acesteia.

Mai arată părâta reclamantă că există legătura de cauzalitate dintre fapta și prejudiciu, pentru că aceste materiale de presă și nu o altă împrejurare exterioară au cauzat prejudiciul moral reclamat, iar vinovăția reclamantelor îmbrăcă formă relei credințe, scopul acestora evident fiind de a afecta concurența de pe piață, de a diminua vânzările părâtei pentru a le crește pe ale lor.

În consecință, părâta menționează că faptele reclamantelor au constituit o adevărată campanie împotriva sa, fiind îndeplinite condițiile

răspunderii civile delictuale, care atrage aplicarea de către instanță a măsurilor necesare privind încetarea faptei, conform disp. art. 54 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, măsura de obligare a mediatizării hotărârii urmând a avea un caracter compensator-punitiv.

Părâta reclamantă SC ADEVĂRUL HOLDING SRL solicită ca probe în susținerea cererii reconvenționale înscrișuri, martori, interogatoriu.

La data de 19.06.2009 a formulat **cerere de intervenție accesorie** în sprijinul reclamantelor SC EDITURA LITERA INTERNATIONAL SRL și SC EDITURA INTACT SRL intervenienta COPYRO – Societate de Gestiu Colectivă a Drepturilor de Autor, arătând că își însușește toate capetele de cerere ale acțiunii reclamantelor.

În motivarea cererii de intervenție se arată că urmare cererii reclamantei SC Ed. Litera Int. a examinat disponibilitatea titlului „Enigma Otiliei”, aflat în evidență sa în calitate de unic organism de gestiune colectivă pentru autorii de opere scrise fără moștenitori, conform art. 25 din legea 8/1996, iar ca urmare a încheiat contractele de cesiune a drepturilor de autor cu editura care a respectat termenii contractelor nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/06.04.2009.

Intervenienta arată că părâtele din cauză nu au cerut avizul Copyro pentru editarea și difuzarea operei lui G. Călinescu și nu au făcut nici un demers în acest sens, iar ca urmare a notificării trimise cu adresa nr. 488/05.03.2009 privind faptul că drepturile de autor asupra operei „Enigma Otiliei” de G. Călinescu aparțin repertoriului său protejat, părâta a notificat Fundația pentru Știință și Artă pentru denunțarea contractului încheiat cu aceasta, recunoscând apartenența drepturilor de autor și exercițiul acestora de către Copyro. Totuși, ulterior, la data de 22 aprilie 2009, părâta a informat public despre editarea și difuzarea începând cu 23 aprilie 2009 a romanului.

Copyro arată că a înștiințat părâta cu adresa nr. 1113/22.04.2009 asupra nelegalității actului de editare și difuzare a lucrării, solicitând stoparea oricărui act de editare și difuzare precum și publicitatea media, întrucât încalcă dispozițiile art. 13 corroborat cu art. 25 și 43 din legea 8/1996 modificată, drepturile de autor fiind recunoscute organismului de gestiune colectivă în domeniul operelor scrise. Copyro a difuzat de asemenea și un comunicat de presă cu nr. 1118/24.04.2009, evidențiind actul de editare și difuzare realizat cu rea credință de părâta SC Adevărul Holding care au determinat ca reclamantele să nu mai aibă posibilitatea să editeze și să difuzeze lucrarea în tirajul autorizat. Părâta nu poate invoca necunoașterea reglementărilor legale din materia proprietății intelectuale în apărarea sa, faptele sale prejudiciind reclamantele și pe Copyro.

Cererea este întemeiată în drept pe disp. art. 49, 54 și 55 C.pr.civ., intervenienta solicitând cheltuieli de judecată, iar ca probatoriu interogatoriu, înscrișuri și expertiză contabilă.

La data de 11.09.2009, reclamantele SC EDITURA INTACT și SC EDITURA LITERA INTERNATIONAL au formulat **întâmpinare la cererea reconvențională** a părătelor reclamante, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În motivarea întâmpinării se arată că argumentele părătelor cu privire la aplicarea în timp a legii sunt neîntemeiate, întrucât deși în anul 1993 opera lui G. Călinescu a căzut în domeniul public, putând fi valorificată de orice

persoană interesată, odată cu intrarea în vigoare a legii noi nr.8/1996 s-a instituit un nou regim de protecție pentru operele ai căror autori decedaseră până în acel moment și al căror termen de protecție expirase, conform disp. art. 149 alin.3. Deci, deși „Enigma Otiliei” putea fi valorificată liber în perioada 1993-1996, după intrarea în vigoare a legii 8/1996, s-a instituit un nou termen de protecție de 70 de ani după moartea autorului, conform art. 25 alin.1. Art. 149 alin.3 este, contrar susținerilor părătelor, expresia principiului aplicării imediate a legii civile noi, deoarece în varianta inițială reglementează efecte viitoare pentru o situație juridică trecută (facta futura), întrucât deși situațiile juridice rezultând din drepturile patrimoniale asupra romanului s-au stins sub imperiul legii vechi, aceasta nu înseamnă că legea nouă nu putea reglementa efecte viitoare ale acestor raporturi juridice trecute. Astfel, aşa cum prin voința legiuitorului dreptul patrimonial de autor s-a stins în 1993, tot așa, prin voința legiuitorului, acesta a renăscut în persoana celor îndreptățiți, cu efect numai pentru viitor, nu și pentru trecut.

Reclamantele arată că teoria greșelii de redactare a textului legii 8/1996 inițial de la art. 149 alin.3 nu este fundamentată, având în vedere că abia după 8 ani s-a intervenit în modificarea textului, iar interpretarea logică și literală conduc la aceeași concluzie.

Referitor la expresia legislație anterioară, se arată că se are în vedere și forma inițială a legii 8/1996 prin această expresie, iar modificarea din 2004 a art. 149 alin.3 nu face decât să consolideze efectele create de forma inițială a legii pentru situația juridică a romanului, orice altă interpretare fiind contrară principiului ocrotirii drepturilor câștigate, principiu care decurge în mod direct din acela al neretroactivității legii.

Referitor la prevederile Convenției de la Berna și ale Tratatului OMPI, invocate de părâte, se arată că acestea sunt irelevante cu privire la prelungirea duratei de protecție, întrucât, în primul rând, aceste instrumente internaționale nu erau în vigoare la data intrării în vigoare a legii 8/1996. Astfel, în baza ratificării Convenției prin Decr. 549/1969 (Bul.Of. nr. 84/1969), România înțelegea să mențină prevederile legislației naționale cu privire la durata protecției, rezervă la care s-a renunțat abia în 1998 prin ratificarea prin legea 77/1998, iar la Tratatul OMPI România a aderat în 2000.

În al doilea rând, art. 18 din Convenția de la Berna reglementează domeniul de aplicare a convenției în timp, nu dreptul intern tranzitoriu al statelor părți cu privire la durata protecției, neputând influența aplicarea art. 149 alin.3 din legea 8/1996 în forma inițială. Potrivit acestui articol, drepturile de autor asupra operei „Enigma Otiliei” au renăscut în patrimoniul Copyro, deoarece nu existau moștenitori ai autorului la data respectivă și autorul nu desemnase un anume organism de gestiune colectivă. Nu se poate ca operele să cadă în domeniul public, pentru că s-ar înfrânge rațiunea legii care a inclus și organismele de gestiune colectivă pe lista celor care pot dobândi drepturi de autor.

Referitor la înființarea Copyro după iulie 1997, se arată că până la această dată s-a suspendat exercițiul drepturilor de autor dar ele nu s-au stins, fiind preluate imediat după înființarea Copyro.

Cu privire la nulitatea contractelor de cesiune încheiate între reclamante și Copyro, invocată de părâta reclamantă, se arată că eventuala lipsă a drepturilor cedionate în patrimoniul Copyro nu atrage nulitatea contractelor, deoarece în materia cesiunii de bunuri incorporale (cazul drepturilor de autor), se prevede la art. 1392 C.civ. obligația cedentului de

bunuri incorporale de a garanta pentru existența în patrimoniul său în momentul vânzării a drepturilor cedate, aşa încât sancțiunea în cazul în care bunul încorporat nu există nu este nulitatea contractului de cesiune, ci angajarea răspunderii cedentului, răspunderea având ca temei obligația de garanție ce decurge din contract, cererea părâtei fiind neîntemeiată și sub acest aspect. În cauză, pentru a preveni angajarea răspunderii sale pentru evicțiune, în executarea obligației de garanție, Copyro a intervenit în interesul reclamantelor, prin formularea cererii de intervenție accesorie.

Reclamantele părâte menționează că cererea reclamantei reconvenționale de obligare a lor la publicarea hotărârii judecătorești este neîntemeiată, întrucât fapta reclamantelor părâte nu are caracter ilicit, deoarece a fost exercitat dreptul la liberă exprimare și nu se poate vorbi de un prejudiciu moral al părâtei reclamante. Afirmațiile părâtei privind caracterul ilicit al faptei constând în publicarea și difuzarea articolelor menționate în cererea reconvențională sunt neîntemeiate, având în vedere că reclamantele au uzat de dreptul prevăzut la art. 30 în Constituția României privind libertatea de exprimare, precum și la art. 10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, toate articolele înscriindu-se în limitele exercitării acestui drept, aşa cum rezultă din jurisprudența Curții Europene.

Astfel, a fost aduse la cunoștința publică o problemă de interes public pentru mediile culturale și pentru cititorii, respectiv încălcarea de către o instituție de presă importantă a drepturilor asupra uneia dintre operele fundamentale ale literaturii române, problema făcând obiectul dezbatării publice. Curtea de la Strasbourg a reținut rolul esențial al presei într-o societate democratică, reținând că libertatea presei implică și posibilitatea recurgерii la o anumită doză de exagerare sau chiar de provocare, pentru a permite presei să își exercite rolul de „câine de pază” al societății. De asemenea, a stabilit Curtea, art. 10 este aplicabil nu numai „informațiilor” sau „ideilor” care sunt primite favorabil sau private ca inofensive sau indiferente, dar și celor care jignesc, șochează sau deranjează, acestea fiind cerințele pluralismului și toleranței, fără de care nu poate exista o societate democratică.

Reclamantele părâte arată că fapta incriminată de părâtă nu are natura unei campanii de defăimare prin presă, deoarece afirmațiile criticate nu alcătuiesc o campanie de presă, atât timp cât prin campanie se înțelege mobilizarea opiniei publice prin articole publicate în favoarea sau împotriva unei situații, unei cauze, unei persoane etc., or, în spătă, s-a publicat un articol, un comunicat de presă și au avut loc două apariții televizate două articole care nu reprezintă o campanie. În plus, afirmațiile criticate nu au caracter denigrator, având în schimb o solidă bază factuală, întrucât sunt susținute de comunicatul Copyro privind titularul drepturilor de autor, sunt susținute de contractele de cesiune a drepturilor de autor și notificările adresate părătelor, iar instanța a admis cererea de ordonanță președințială formulată împotriva părătelor de către reclamante prin sent. civ. nr. 832/12.06.2009(ds. nr. 20504/3/2009) a Trib. Buc., Secția a VI a Comercială.

Cu privire la prejudiciul pretins a fi suferit de părâtă reclamantă, se arată că nu se poate discuta în cauză despre un prejudiciu, atât timp cât faptele invocate nu prezintă caracter ilicit, onoarea și demnitatea părâtei nu au suferit vreo atingere, iar pe de altă parte, însăși părâtă a făcut afirmații publice referitoare la acest subiect, denigratoare pentru trustul Intact.

Mai arată reclamantele că nu există legătură de cauzalitate, ca o condiție a răspunderii civile delictuale, iar în ce privește vinovăția, aceasta nu există, deoarece reclamantele au acționat cu bună credință în exercitarea libertății de exprimare, întemeindu-și afirmațiile pe contractele de cesiune încheiate cu Copyro și pe poziția acestuia exprimată public.

Intervenienta COPYRO a formulat **întâmpinare la cererea reconvențională** formulată de SC ADEVĂRUL HOLDING, arătând că a încheiat contracte de cesiune a drepturilor de autor cu reclamantele nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/06.04.2009, contractele îndeplinind condițiile de valabilitate a actelor juridice prevăzute de Codul civil și dispozițiile speciale din legea 8/1996, așa încât este nefondată excepția nevalabilității contractelor invocată de părăță.

Intervenienta arată că opera lui G. Călinescu se află sub termenul de protecție de 70 de ani prevăzut de legea 8/1996 de la decesul autorului, nefiind încă împlinit. Astfel, autorul G. Călinescu a decedat în 1965 iar succesiunea sa a fost dezbatută conform disp. Decr. 321/1956, care stabilește la art. 6 lit.a) modul de transmitere a drepturilor de autor pe termene, pentru soțul și ascendenții autorului fiind pe tot timpul vieții fiecăruia. Odată cu intrarea în vigoare a legii 8/1996, arată intervenienta, s-au prelungit termenele de protecție a drepturilor patrimoniale de autor, nu și cele de transmitere succesorală a acestora, în modalitățile stabilite de legislația anterioară, decr. 321/1956, fiind stabilit la art. 149 alin. 3 că actele încheiate sub regimul legislației anterioare își produc efectele conform aceleia.

În spăță, arată intervenienta, moștenitoarea unică a autorului a fost soția supraviețuitoare Vera Călinescu, care a beneficiat de drepturile de autor pe timpul vieții, iar după decesul său din 1993 drepturile de autor aflate în termenul legal de protecție au revenit organismului unic de gestiune colectivă din domeniul de creație literar, respectiv lui Copyro, începând cu intrarea în vigoare a legii 8/1996, 26.06.1996, nemaifiind alți moștenitori. Baza legală este constituită de prevederile de la art. 149 alin. 3 din legea nemodificată, care stabilesc că durata drepturilor de autor asupra operelor create de autorii decedați înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care au expirat termenele de protecție se prelungește până la termenul de protecție prevăzut în noua lege, precum și disp. art. 25 care stabilesc că dacă nu există moștenitori exercițiul drepturilor de autor revine organismului de gestiune colectivă mandată în timpul vieții de autor sau celui cu cel mai mare număr de membri din domeniul respectiv de creație. Astfel, drepturile patrimoniale ale autorilor decedați în sistemul legislației anterioare au fost menținute sub protecție conferită de noua lege până la împlinirea termenului de 70 de ani, iar în lipsa moștenitorilor legali exercițiul acestor drepturi a revenit organismului de gestiune colectivă corespunzător.

Cu privire la dispozițiile Convenției de la Berna, invocate de părăță, se arată că acestea au fost citate incomplet, întrucât la art. 18 se arată că această convenție se aplică tuturor operelor care în momentul intrării în vigoare nu au trecut încă în domeniul public al țării lor de origine, prin expirarea duratei de protecție, or, convenția la care România a aderat la 01.01.1927 și care prevedea o protecție a autorului pe tot timpul vieții acestuia și 50 de ani după moarte sa, și-a produs efectele de protecție în baza art. 7 timp de 50 de ani (1965 + 50 de ani). Astfel, textul invocat de părăță vizează operele care anterior intrării în vigoare a Convenției erau în domeniul public, aspect care nu are

legătură cu cauza dedusă judecății, deoarece autorul G. Călinescu a creat operele sale în timpul aplicării convenției și nu înainte. Mai mult, legea 285/2004 care a modificat legea 8/1996, a statuat în disp. art. 149 alin.3 că durata drepturilor de autor asupra operelor create de autorii decedați înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care nu au expirat termenele de protecție se prelungește până la termenul de protecție prevăzut în noua lege, aşa încât, față de toate dispozițiile legale citate opera autorului în discuție este sub termenul de protecție de 70 de ani calculat de la moartea sa.

Reclamantele au depus la dosar înscrisuri reprezentând extrase Jurnalul Național promovare colecția BPT, foto panouri publicitare colecția BPT.

Părâta SC ADEVĂRUL HOLDING SRL a formulat răspuns la întâmpinarea depusă de reclamantele părâte la cererea reconvențională.

Reclamantele părâte au depus note scrise prin care au invocat excepția netimbrării cererii reconvenționale și excepția lipsei calității procesuale active a reclamantei reconvenționale, iar părâta SC ADEVĂRUL SA a depus note scrise prin care a invocat excepția insuficienței timbrării a cererii de chemare în judecată formulată de reclamantele părâte, părțile depunând concluzii scrise cu privire la excepțiile invocate.

Prin **Încheierea din 11.12.2009**, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, tribunalul a **respins ca neîntemeiată excepția insuficienței timbrării a cererii principale**, invocată de părâta reclamantă SC Adevărul Holding, și a **respins ca neîntemeiată excepția insuficienței timbrării a cererii reconvenționale**, invocată de reclamantele părâte SC Editura Intact și SC Editura Litera International, pentru considerentele reținute în hotărârea respectivă.

Reclamantele au formulat concluzii scrise cu privire la excepția necompetenței funcționale a Secției civile a Trib. Buc. cu privire la capetele de cerere 5-6, excepția fiind soluționată prin **Încheierea din 30.03.2010**, care face parte din prezenta hotărâre, fiind **respinsă ca neîntemeiată excepția necompetenței funcționale invocată de părâte**, cu motivarea din încheierea respectivă.

Părâta reclamantă SC Adevărul Holding a formulat concluzii scrise cu privire la excepția lipsei calității procesuale active în formularea cererii reconvenționale.

Părâta SC Adevărul SA a depus note scrise prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale active a reclamantelor în formularea acțiunii, reclamantele depunând concluzii scrise cu privire la excepțiile invocate de părâte.

Reclamantele au depus de asemenea note scrise cu privire la excepția inadmisibilității parțiale a primelor patru capete de cerere, sub aspectul aplicării unei amenzi civile în quantum de 50 de ron pe zi, excepție invocată de ambele părâte, depunând note scrise cu privire la respingerea excepției lipsei calității procesuale pasive a părâtei SC Adevărul SA, invocată de aceasta.

Prin **Încheierea din 25.05.2010**, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, tribunalul a **respins ca neîntemeiată excepția lipsei calității procesuale active a reclamantelor în cererea principală; a admis excepția inadmisibilității parțiale a capetelor de cerere 1-4 în ceea ce privește sancțiunea amenzii civile; a respins ca neîntemeiată excepția lipsei calității procesuale pasive a părâtei SC Adevărul SA în cererea principală; a respins ca neîntemeiată excepția lipsei calității procesuale active a**

părâtei reclamante SC Adevărul Holding SRL în promovarea cererii reconvenționale; a respins ca inadmisibile capetele de cerere 1-4 în ce privește obligarea părătelor la plata amenzi de 50 de ron/zi de întârziere, în baza considerentelor expuse în hotărârea menționată.

Părțile au depus cereri scrise privind probele solicitate, reclamantele depunând calcul de profitabilitate întocmit de părâte în ds. nr. 20504/3/2009 având ca obiect cererea de ordonanță președințială între aceleași părți, facturi fiscale.

Tribunalul a încuviințat la termenul din 15.09.2010 pentru părți proba cu înscrисuri și interogatorii reciproce, prorogând discutarea probei cu expertiză contabilă.

Părâta SC Adevărul a depus înscrисuri: facturi vol. „Enigma Otiliei”, transcript spot video ref. promovare romanul „Enigma Otiliei” per. 01.11.2008-16.11.2008 posturi TV, e-mail ref. monitorizare difuzare spot, transcript spot video difuzat Antena 3 la 26.05.2009, lista titluri apărute în BPT la data de 11.10.2000, coperte cărți BPT 18.03.2009 – 29.04.2009.

Părâta reclamantă SC Adevărul Holding a depus la dosar înscrисuri: Contractul de cesiune drepturi de autor nr. 1222/ 15.09.2008 înch. cu F.N.Ş.A, adr. nr. 550/02.04.2008 SC Adevărul Holding către Copyro, Adr. Copyro către BNP Popper Constanța și Radu Felix, prin Cab. Av., Adr. Copyro către BNP Constanța Popper, Adr. Copyro către BNP Constanța Popper (revenire la notificările Copyro din data de 05.04.2006 și 17.04.2006); Notificare către SC Adevărul Holding SRL trimisă de Soc. Civilă Profesională de Avocați – Rădulescu și Asociații; Certificat suplimentar de moștenitor nr. 77/13 aprilie 2009 emis de BNP “Mentor”; Certificat de moștenitor nr. 1/10.01.2000 emis de BNP Virginia Beldea; Certificat de moștenitor nr. 84 din 12.02.1998 emis de BNP “Mentor”; Certificat de moștenitor nr. 248/29.04.1964 emis de R.P.R Ministerul Justiției – Notariatul de Stat al Raionului ”1 Mai” București; Cerere Copyro către Tribunalul București; E-mail trimis de Cristina Tătăreanu - SC Adevărul Holding SRL - în 02.10.2008 către Nicoleta Cofcinski - Copyro ; E-mail trimis de Cristina Tătăreanu - SC Adevărul Holding SRL - în 22 octombrie 2008 la orele 12.08 PM către Nicoleta Cofcinski - Copyro; E-mail trimis de Cristina Tătăreanu - SC Adevărul Holding SRL - în data de 07 noiembrie 2008 la orele 3.42 PM către Nicoleta Cofcinski - Copyro; E-mail trimis de Cristina Tătăreanu - SC Adevărul Holding SRL - în data de 12 noiembrie 2008 la orele 09.39 PM către Nicoleta Cofcinski - Copyro; Adresa Copyro nr. 2445/11.11.2008 către SC Adevărul Holding; Fax trimis de către SC Adevărul Holding SRL în data de 14 noiembrie 2008 către Copy.ro; Adresa Copyro nr. 2512/19.11.2008 către SC Adevărul Holding SRL; Fax trimis de către SC Adevărul Holding SRL în data de 25.11.2008 către Copy.ro;Fax trimis de către SC Adevărul Holding SRL în data de 16.12.2008 către Copy.ro;Fax trimis de către SC Adevărul Holding SRL în data de 17.12.2008 către Copyro; Confirmarea trimitere fax către SC Adevărul Holding ;E-mail trimis de Cristina Tătăreanu - SC Adevărul Holding SRL - în data de 19 decembrie 2008 la orele 1.20 PM către Nicoleta Cofcinski Copyro; E-mail trimis de Cristina Tătăreanu - SC Adevărul Holding SRL - în data de 22 decembrie 2008 la orele 10,04 PM către Nicoleta Cofcinski - Copyro ;Fax trimis de către SC Adevărul Holding SRL în data de 26.12.2008 către Copyro; confirmare trimitere fax;Adresa Copyro nr. 255/ 25.02.2009 către SC Adevărul Holding; Adresa Copyro nr. 488/ 05.03.2009 către SC Adevărul Holding SRL; doc. Ref. ediții anterioare ”Enigma Otiliei”: copertă roman, 2003, Editura Litera Internațional,

1 volum; copertă "Opere" incluzând "Enigma Otiliei", Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, 1 volum; copertă roman, 1988, Editura Cartea Românească, 1 volum ; copertă roman, 1984, Editura Minerva, 1 volum ; copertă roman, apariție 1982, Editura Eminescu, 1 volum ; copertă roman, 1972, Editura Eminescu, 1 volum ; copertă roman, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1 volum ; copertă "Notre-Dame de Paris" și ultima pagină cu nr. 570 , vol. 1 din colecție, 576 pagini ; copertă "Coliba unchiului Tom" și ultima pagină cu nr. 523 (după care urmează cuprinsul), vol. 14 din colecție, 528 pagini; copertă roman "Enigma Otiliei" și ultima pagină cu nr. 476 (după care urmează cuprinsul), vol. 24 din colecție, 480 pagini; coperte romane apărute în Colecția Jurnalului Național (26 de file), Concept general chioșc – caiet de sarcini pentru Colecția Editurii Adevărul Holding; Extrase "Adevărul" ref. oferta specială de preț; Extras comunicare e-mail ref. discount de volum; Documente ref. similitudini dintre Colecția Jurnalul și Colecția Adevărul; Documente ref. promovarea Adevărul pentru romanul "Enigma Otiliei": Extras comunicare prin e-mail din 17.11.2008 cu privire la raportul de monitorizare a campaniei de promovare pentru Colecția de carte Adevărul ;Monitorizare / consum – PRO TV, client – Adevărul Holding, brand – insert carte, pentru perioada 01.11.2008 – 16.11.2008 ;Monitorizare / consum – REALITATEA TV, client – Adevărul Holding, brand – insert carte, pentru perioada 01.11.2008 – 16.11.2008 ;Monitorizare / consum – ANTENA 3, client – Adevărul Holding, brand – insert carte, pentru perioada 01.11.2008 – 16.11.2008 ;Monitorizare / consum – TVR 1, client – Adevărul Holding, brand – insert carte, pentru perioada 01.11.2008 – 16.11.2008; Monitorizare / consum – TVR 2, client – Adevărul Holding, brand – insert carte, pentru perioada 01.11.2008 – 16.11.2008;Monitorizare / consum – TVR CULTURAL, client – Adevărul Holding, brand – insert carte, pentru perioada 01.11.2008 – 16.11.2008 ;Adresa nr. 488 din 05.03.2009 către SC Adevărul Holding SRL emisă de Societatea de Gestiu Colectivă a Drepturilor de Autor – Copyro; Transcript spot general de promovare a Colecției Adevărul trasmis anterior datei de 13.11.2008; Extras din spotul general de promovare a Colecției Adevărul a imaginii în care apare pe ecran numele romanului "Enigma Otiliei", reprezentând imaginea din secunda 22 ;Extras din spotul general de promovare a Colecției Adevărul a imaginilor în care apare pe ecran mențiunea că această colecție va apărea împreună cu ziarul Adevărul începând cu data de 13.11.2008 ;Extrase spoturi tv ref. prețuri promoționale de 7,99 lei, utilizat pentru 5 volume anterior apariției romanului "Enigma Otiliei" (Shogun vol. 2, Shogun vol. 3, La răscruce de vânturi, Uragan asupra Europei vol. 1, Uragan asupra Europei vol. 2) și pentru încă 5 din cele 6 volume după apariția acestuia (Somnul de veci / Doamna din lac, Mara, Idiotul vol. 1, Idiotul vol. 2, Mândrie și prejudecată); Materiale de presă de pe site-ul Jurnalului Național ref. "Enigma Otiliei" în colecția reclamantelor în 31.03.2010, într-un singur volum și prețul promotional de 9 lei; Articole: „Hoțul strigă „Hoții!”. Patriciu citește și ciordește”, publicat în Jurnalul Național din 24.04.2009, pe prima pagină și cu trimitere în pagina 4 (copie după forma ziarului tipărit și extras de pe site-ul ziarului "Jurnalul", disponibil spre lecturare și în acest moment); "Intact Media Group dă în judecată Adevărul pentru concurență neloială", apărut în "Jurnalul Național" din 28.04.2009 (extras ediție electronică a ziarului); „Comunicat Intact Media Group”, publicat în "Jurnalul Național" din 30.04.2009 (extras ediție electronică a ziarului);Transcriptul emisiunilor tv de la Antena 1 și Antena 3 cu CD – uri; Decizia nr. 537 din 05.05.2009 privind

somarea SC TV ANTENA 1 SA si Decizia nr. 567 din 14.05.2009 privind somarea SC ANTENA 3 SA.

Părțile au depus la dosar răspunsurile la interogatoriile reciproce propuse.

Tribunalul a pus în vedere reclamantelor, la solicitarea părătelor, să se depună la dosar actele adiționale la contractele de cesiune încheiate de acestea cu Copyro.

Părăta SC ADEVĂRUL a depus la dosar înscrișuri: print site-ul jurnalul.ro din 22.03.2011 ref. romanul „Enigma Otiliei”, la vânzare la prețul de 9 lei; print site librărie.net din 22.03.2011 ref. roman la vânzare la prețul de 13,90 lei, bon fiscal din 02.11.2010 romanul „EO”; coperte interioare și exterioare inclusiv fila 491 „Enigma Otiliei”, editată de Editura Litera Internațional.

La termenul din 23.03.2011 tribunalul a pus în discuția părților proba cu expertiză contabilă, reclamantele depunând la dosar obiectivele propuse pentru expertiză. Cauza a fost amânată pentru a se depune precizări în legătură cu suma solicitată prin acțiune.

Reclamantele au depus la dosar la 16.05.2011 înscrișuri în vederea probării prejudiciului suferit ca urmare a faptelor ilicite ale părătelor: declarație contabil șef SC ED. Intact ref. profit mediu per titlu în per. 06.05.2009-27.05.2009, facturi contravalore drepturi de autor, servicii tipar, bilet la ordin BACX3AA 0432403, ordin de plată 1119/3.08.2009, declarație director general SC Ed. Litera Int ref. plăti pentru „Enigma Otiliei”, factura contravalore servicii tipar 3360/30.06.2009, factura 00754/05.10.2010 drepturi de autor 6.000, factura 531/19.02.2009, bilete la ordin ref. facturi pt. GCanale, extrase de cont ref. plăti Copyro.

Reclamantele au depus înscrișuri referitoare la plata cauțiunii de 50.000 lei în ds. 20504/3/2009.

Reclamantele au depus precizare privind capătul 5 al cererii, cu privire la calcularea prejudiciului (conform art. 139 alin.2 din legea 8/1996), arătând că solicită obligarea părătelor la plata sumei totale de 1.083.422,98 lei, cu titlu de despăgubiri necesare pentru acoperirea prejudiciului suferit., anexând la cerere sent. civ. nr. 832/12.06.2009 (ds. nr. 20504/3/2009) a Trib. Buc., secția a V a Civilă.

Reclamantele părăte SC EDITURA INTACT și SC EDITURA LITERA INTERNATIONAL SRL au formulat concluzii scrise privind acțiunea principală și cererea reconvențională.

Părăta SC ADEVĂRUL SA a depus Note de ședință cu privire la înscrișurile depuse de reclamante și cu privire la notele acestora privind înscrișurile.

Părăta reclamantă SC ADEVĂRUL HOLDING a formulat concluzii scrise prin care solicită respingerea acțiunii principale ca nefondată.

Părăta SC ADEVĂRUL SA a formulat concluzii scrise privind respingerea acțiunii și a cererii de intervenție accesorie.

Interventienta COPYRO a formulat concluzii scrise privind inadmisibilitatea cererii reconvenționale și respingerea ca neîntemeiată a acesteia.

Reclamantele părăte au depus supliment de concluzii scrise cu privire la aspectele care au format obiectul dezbatelor contradictorii de la termenul din 18 mai 2011, anexând practică judiciară.

Părâta reclamantă SC Adevărul Holding a formulat concluzii scrise privind respingerea cererii principale de chemare în judecată și admiterea cererii reconvenționale.

Analizând ansamblul materialului probator administrat în cauză, în raport de susținerile părților, tribunalul constată cu privire la acțiunea principală, având în vedere dispozitivul încheierii din 25.05.2010, prin care s-au respins ca inadmisibile capetele de cerere 1-4, în ce privește obligarea părătelor la plata amenzi de 50 de ron/zi de întârziere, că trebuie soluționate capetele de cerere din acțiunea reclamantelor SC Editura Intact și SC Editura Litera International care se referă la solicitarea de a obliga părătele SC Adevărul Holding și SC Adevărul să înceteze imediat editarea, importul, achiziționarea și comercializarea sub orice formă a romanului „Enigma Otiliei” de George Călinescu, obligarea părătelor să pună la dispoziția bibliotecilor județene cu titlu gratuit a tuturor exemplarelor editate pe care le dețin, cu aplicarea pe copertă a unei stampile cu inscripția: „Exemplar distribuit cu titlu gratuit la cererea SC ed. Intact și SC Ed. Litera Int...”, obligarea părătelor la comunicarea de informații cu privire la tirajul romanului, contractul încheiat cu societatea Grafica Veneta, numărul exemplarelor vândute din roman, lista distribuitorilor, veniturile obținute din comercializare, orice alte informații privind editarea și distribuirea romanului, obligarea părătelor la plata sumei de 177.500,25 lei reprezentând despăgubiri pentru acoperirea prejudiciului material suferit de către Ed. Litera Int, obligarea părătelor la plata sumei de 1.083.422,98 lei reprezentând despăgubiri pentru acoperirea prejudiciului material suferit de Ed. Intact, obligarea părătelor la plata echivalentului în lei a sumei de 500.000 euro, pentru acoperirea prejudiciului moral suferit de reclamante, din care acestea urmează a primi fiecare jumătate. Totodată, tribunalul trebuie să soluționeze cererea de intervenție accesorie în favoarea reclamantelor, formulată de intervenienta Copyro, care are același obiect ca și cererea principală, precum și cererea reconvențională formulată de părâta SC Adevărul Holding, prin care s-a solicitat constatarea nulității absolute a contractelor de cesiune privind drepturile de autor, încheiate de reclamante cu intervenienta din cauză cu nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/06.04.2009 și constatarea îndeplinirii condițiilor răspunderii civile delictuale a SC Intact pentru campania de presă derulată împotriva părâtei și obligarea părâtei la publicarea integrală a hotărârii, de sancționare, cu titlul „Anunț judiciar”, pe cheltuiala sa în ziarul pe care îl editează, cu aceleași caractere...publicarea hotărârii pe adresa de internet a ziarului pe care îl editează (www.jurnalul.ro)...publicarea în 3 cotidiane centrale și în celealte publicații ale trustului Intact.

Cu ocazia dezbatelor de la termenul de judecată, intervenienta a invocat excepția inadmisibilității cererii reconvenționale cu privire la constatarea nulității contractelor de cesiune a de drepturi de autor încheiate de reclamante cu Copyro. În susținerea excepției, s-a arătat că textul de la art. 119 C.pr.civ. prevede ca reconvenționala să fie susținută de pretenții proprii, adică de drepturi subiective exclusive la îndemâna părților apărate de concursul forței coercitive a statutului, nu să vizeze drepturi generale obștești. În concluzie, nu sunt întrunite condițiile cerute de lege pentru formularea unei astfel de cereri.

Tribunalul constată că argumentele intervenientei accesorii nu sunt întemeiate, întrucât cererea reconvențională formulată de părâta SC Adevărul

Holding are ca obiect constatarea nulității absolute a contractelor de cesiune pe care se întemeiază acțiunea principală a reclamantelor, prin care s-au cedonat drepturile de autor privind romanul „Enigma Otiliei”, de la intervenienta Copyro către reclamante, având legătură cu acțiunea și îndeplinind condițiile unei cereri de chemare în judecată. Prin cererea reconvențională, părâta tinde să-și valorifice propriile pretenții, având calitatea de persoană interesată în anularea contractelor în discuție, interesul părâtei fiind în sensul de a înlătura acuzațiile referitoare la exploatarea și utilizarea fără drept a romanului „Enigma Otiliei”, cu încălcarea drepturilor de autor, cu privire la care reclamantele susțin că le aparțin, iar părâta susține că nu mai subzistă.

În consecință, având în vedere considerentele expuse mai înainte, în baza disp. art. 137 C.pr.civ., tribunalul va respinge excepția inadmisibilității cererii reconvenționale ca neîntemeiată.

Pe fondul cererii principale, având ca obiect solicitările descrise mai înainte, tribunalul constată că reclamantele din cauză, SC Editura Intact și SC Editura Litera International pretind că au suferit prejudicii grave, de ordin material și moral, întrucât părâtele au editat și comercializat același titlu de carte, în aceeași formulă, respectiv colecție de carte difuzată săptămânal, împreună cu un ziar, la preț accesibil, dar fără a avea dreptul, atâtă timp cât reclamantele au încheiat contracte de cesiune a drepturilor de autor, cu titularul drepturilor de autor aferente romanului respectiv, „Enigma Otiliei” de George Călinescu, autor român de seamă, decedat în 1965.

Astfel, la dosar s-a depus contractul de cesiune neexclusivă nr. 113/27.01.2009(f. 36-39), încheiat în baza disp. art. 25 din legea 8/1996 modificată, prin care Copyro accordă lui SC Editura litera Int. dreptul neexclusiv de a publica lucrarea „Enigma Otiliei”, fiind prevăzute anul apariției 27.01.2009-27.01.2010, termenul de vânzare, teritoriul și limba, tirajul, prețul de difuzare al exemplarelor, mențiunile de pe carte, remunerația(în total suma brută de 28.800 lei). Se prevede de asemenea că se încheie contract doar pentru o ediție în tirajul de 150.000 exemplare menționat. În contractul nr. 1015/06.04.2009, între aceleași părți, sunt cuprinse aceleași clauze, cu modificări privind anul apariției, prețul de difuzare al cărții, tirajul și remunerația cuvenită Copyro.

Pentru editarea și comercializarea lucrării reclamantele au încheiat între ele un contract cu nr. 592/02.02.2009(f. 41-48), în vederea derulării mai multor operațiuni comerciale: editarea, distribuirea, preluarea retururilor și valorificarea acestora, rabatul comercial. În anexa contractului se menționează la poziția 28 vol.I din „Enigma Otiliei” și la poziția 29 vol.II. Reclamanta SC Litera Int. a încheiat în vederea tipăririi lucrărilor din cadrul colecției BPT ce urmau să apară cu Jurnalul Național, săptămânal, un contract nr.22/03.01.2009 și un act adițional la acesta nr. 01 (f.115-128) cu G. Canale&C., care se obligă să efectueze servicii tipografice. Reclamantele pretind că au sistat lucrările de tipărire pentru romanul Enigma Otiliei, deoarece pe piață a apărut același roman editat de părâte. Astfel, la 23 aprilie 2009 s-a pus în vânzare romanul „Enigma Otiliei”, la chioșcurile de ziare, în cadrul colecției lansate în toamna anului 2008 de Adevărul Holding „100 de cărți pe care trebuie să le ai în bibliotecă”, într-un singur volum, împreună cu ziarul „Adevărul”.

Tribunalul constată că părâtele au încheiat contract în vederea editării lucrării cu Fundația Națională pentru Știință și Artă, privind cesiunea drepturilor de autor cu privire la opera menționată, dar ulterior au reziliat contractul de cesiune nr.1222/15.09.2008, având în vedere că Societate de gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor – COPYRO a emis pretenții cu privire la drepturile de autor în cauză. La dosar a fost depusă corespondență purtată între Adevărul și Copyro, în vederea lămuririi aspectelor legate de titularitatea drepturilor de autor pentru romanul în litigiu, aceasta demonstrând faptul că părâta Adevărul Holding a fost de bună credință, întrucât mai întâi a încheiat contract (f. 686-690) cu Fundația condusă de Eugen Simion, care a „cedat” drepturile patrimoniale asupra operei prin contract, pentru ca ulterior să se probeze că nu deținea nici un fel de drepturi pentru operele lui George Călinescu, împrejurare de natură să o facă pe părâtă să fie mai circumspectă în legătură cu această problemă, în relațiile ulterioare cu Copyro. Mai mult, părâta a contestat autoritatea morală a societății respective privind copyright-ul, aşa cum rezultă din corespondența cu Copyro (f.691-718), ținând cont de existența mai multor cazuri în care s-au disputat între Copyro și moștenitorii drepturilor de autor de pe urma acestora. Copyro a notificat părâta referitor la deținerea drepturilor de autor, dar ulterior Adevărul Holding a ajuns la concluzi că operele autorului G. Călinescu fac parte din patrimoniul cultural, fiind căzute în domeniul public, aşa încât a decis editarea acestora fără a încheia contract cu Copyro.

Reclamantele susțin prin cererea de chemare în judecată că părâtele au săvârșit o faptă ilicită, de natură să cauzeze grave prejudicii materiale și morale privind situația economică și imaginea reclamantelor, editând și comercializând romanul „Enigma Otiliei”, deși au fost notificate de Copyro în sensul că drepturile de autor au fost cedionate reclamantelor, săvârșind fapta ilicită cu vinovăție, aşa încât arată că se impune angajarea răspunderii civile delictuale a părătelor prin condamnarea lor, în solidar, la compensarea prejudiciului pe care l-au cauzat reclamantelor. Tribunalul constată că aceste susțineri nu sunt intemeiate și le va înlătura, pentru considerente expuse în continuare. Astfel, în primul rând fapta ilicită a părătelor nu există, întrucât părâtele au editat și comercializat opera lui G. Călinescu având dreptul să o facă, atât timp cât operele acestui autor au căzut în domeniul public.

Astfel, cu privire la situația în fapt, referitor la decesul și succesiunea autorului George Călinescu, acesta a decedat la 12.03.1965 (certificat de moștenitor nr. 106/18.05.1965 elib. de Notariatul de Stat 30 decembrie ds. nr.106/1965, depus la ds. vol.II), fără descendenți sau ascendenți, singura moștenitoare fiind soția sa Elisabeta Călinescu, căreia i-a revenit întreaga masă succesorală, fiind menționate drepturile de autor asupra operei defunctului. Soția autorului a decedat la rândul său la data de 09.11.1994 (conform certificat de moștenitor nr. 158/02.05.1996 BNP G. Enciu), nefiind menționate drepturi de autor, ci doar bunuri mobile. Conform certificatului, moștenitorii cu titlu particular menționați sunt Academia Română, Kahane Carmen Tea și Fundația George Călinescu.

La moartea autorului erau în vigoare dispozițiile Decr. 321/1056 privind dreptul de autor, care la art. 6 prevedea că „*La moartea autorului sau a vreunui dintre coautori, drepturile patrimoniale de autor se transmit prin moștenire, potrivit Codului civil, însă numai pe următoarele termene: a) soților și ascendenților autorului, pe tot timpul vieții fiecăruia;...* ” iar „*La expirarea termenelor prevăzute de art. 6 și 7 sau, în lipsă de moștenitori, din momentul*

morții autorului, dreptul patrimonial de autor se stinge." De asemenea, art. 41 al. 3 prevedea că „Termenele privind dreptul de autor și exercițiul lui, prevăzute în legi anterioare, vor continua să curgă pana la împlinirea lor, fără a putea însă depăși termenele corespunzătoare cuprinse în prezentul decret, socotite de la intrarea lui în vigoare.”

Făcând aplicarea dispozițiilor legale menționate, drepturile patrimoniale de autor asupra creației autorului George Călinescu au revenit conform legii, aşa cum este menționat și în certificatul de moștenitor, soției autorului. La moartea soției lui G. Călinescu, în 1994, erau în vigoare tot dispozițiile din decretul 321/1956. Prin certificatul de moștenitor depus la dosar, s-a probat că la data morții soției lui Călinescu nu mai existau alți moștenitori ai autorului și ată de dispozițiile în vigoare care prevedeau transmiterea drepturilor doar pe durata vieții soțului autorului, acestea s-au stins, opera căzând în domeniul public și putând fi valorificată de oricine, cu obligația respectării drepturilor morale imprescriptibile.

Reclamantele și intervenienta sunt de acord cu această concluzie, dar susțin că prin apariția legii 8/1996 în forma inițială au renăscut drepturile de autor pentru o perioadă de 70 de ani, calculată de la moartea autorului, începând cu 1 ianuarie al anului următor morții. Se dau ca argument dispozițiile de la art. 149 alin. 3 din lege, conform cărora *“Durata drepturilor de exploatare asupra operelor create de autorii decedați înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care au expirat termenele de protecție se prelungește până la termenul de protecție prevăzut în prezenta lege. Prelungirea produce efecte numai de la intrarea în vigoare a prezentei legi”* precum și disp. art. art. 25, alin. 1, conform cărora *“Drepturile patrimoniale durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi perioada la care opera a fost adusă la cunoștință publică în mod legal. Dacă nu există moștenitori, exercițiul acestor drepturi revine organismului de gestiune colectivă mandatat în timpul vieții de către autor sau, în lipsa unui mandat, organismului de gestiune colectivă cu cel mai mare număr de membri din domeniul respectiv de creație”*.

Intervenienta a invocat și disp. art. 149 alin. 1, conform căruia actele încheiate sub regimul legislației anterioare își produc efectele, dispoziții care însă nu au legătură cu transmiterea succesorală și nu pot fi luate în considerare. De asemenea, mai susține intervenienta în mod eronat că legea 8/1996 a prelungit perioada generală de protecție a drepturilor de autor, dar nu și pe cea drepturilor succesorale ale moștenitorilor, ceea ce este greșit, întrucât legea nu face astfel de distincții, fiind modificat prin dispozițiile noii legi termenul de protecție pentru dreptul de autor, de la 50 de ani, la 70 de ani, socotîți după data morții autorului, fără alte precizări cu privire la regimul juridic, iar referitor la moștenitori s-au eliminat diferențele prevăzute în decretul abrogat, în funcție de clasa moștenitorilor, în ce privește durata pentru care se transmiteau drepturile patrimoniale de autor. Tribunalul nu poate reține concluzia reclamantelor și a intervenientei, în sensul renașterii drepturilor de autor, atâta timp cât în mod evident s-a strecurat o greșală în textul legii din 1996, greșală reparată la modificarea adusă prin legea nr. 285/2004, care a dat textului actuala formă corectă: *“Durata drepturilor de exploatare asupra operelor create de autorii decedați înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi și pentru care nu au expirat termenele de protecție se prelungește până la termenul de protecție prevăzut în prezenta lege”*. Este de altfel logic să fie aşa, având în vedere că nu se putea ca o dată legiuitorul să

dorească să reînvie protecția pentru operele căzute în domeniul public, iar cu ocazia modificării legii să revină și să prelungească durata doar pentru operele care nu au căzut în domeniul public(aceasta fiind situația normală).

Concluzia care se desprinde din cele menționate este aceea că operele lui George Călinescu au căzut în domeniul public în 1994 și nu au fost niciodată resuscitate, în acest sens tribunalul reținând că sunt corecte susținerile părâtei Adevărul Holding, în sensul că legiuitorul român a stabilit principiul neprotejării operei căzute în domeniul public încă de la apariția legii 126/1923 privind proprietatea literară și artistică(*pentru operele deja căzute în domeniul public, prezenta lege nu are efect retroactiv, drepturile moștenitorilor ca și ale cessionarilor fiind definitiv stinse prin expirarea celor 10 ani de la moartea autorului, prevăzuți de legea de la 1862*), menținând aplicarea lui și prin normele ulterioare, acest principiu fiind consacrat de Convenția de la Berna în art. 18, alin.2, convenție care era în vigoare în 1996 la apariția legii 8, fiind ratificată de România la data respectivă, prin Decr. 549/1969 (prin care s-au făcut rezerve doar cu privire la durata protecției, nu și cu privire la regimul acesteia). Astfel, dacă s-ar considera că textul legii din 1996 nu conține o eroare de redactare și că prevede renașterea unor opere deja căzute în domeniul public, atunci ar intra în contradicție cu prevederea internațională de la art. 18 alin.2, care stabilește că nu este posibil ca o operă ce a căzut în domeniul public să fie protejată din nou. În cazul conflictului între prevederea din dreptul intern și cea internațională este reglementată de Constituția României la art. 20 alin.2, care stabilește că dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale. Principiul neprotejării ulterioare a unei opere căzute în domeniul public a fost reluat de Tratatul OMPI, la care România a aderat în 2000 prin legea 205, acesta stabilind la art. 13 că părțile aplică dispozițiile Art. 18 al Convenției de la Berna în ceea ce privește ansamblul protecției prevăzute în tratat, articolul 18 fiind astfel ridicat la nivel de principiu general, aplicabil pe toată perioada în care este în vigoare convenția și nu doar la momentul ratificării de către statele membre.

Concluzia că în textul legii 8/1996 inițial s-a strecut o greșală constând în lipsa termenului „nu”, greșală reparată prin modificarea adusă legii în 2004 se regăsește în doctrina și practica judiciară în materie, Curtea de Apel București stabilind că legiuitorul nu a urmărit reactivarea protecției pentru operele căzute anterior în domeniul public, ci s-a intenționat reglementarea situațiilor juridice reprezentate de crearea unor opere de către autori decedați înainte de apariția legii noi și a căror durată de protecție nu a expirat încă. Astfel, legea nouă nu se mai poate aplica raporturilor juridice născute, derulate și epuizate sub imperiul legii vechi - facta praeterita – extinderea protecției echivalând cu retroactivitatea legii, fapt inadmisibil în raport de disp. art. 15 din Constituție. Tribunalul va înlătura în consecință susținerile reclamantelor cu privire la aplicarea legii în timp(argumente în cadrul cărora au arătat că de fapt cel care operează este principiul aplicării de îndată a legii noi deoarece varianta inițială reglementează efecte viitoare pentru o situație juridică trecută - facta futura - iar deși situațiile juridice rezultând din drepturile patrimoniale asupra romanului s-au stins sub imperiul legii vechi, aceasta nu înseamnă că legea nouă nu putea reglementa efecte viitoare ale acestor raporturi juridice trecute. Astfel, aşa cum prin voința legiuitorului dreptul patrimonial de autor s-a stins în 1993, tot aşa, prin voința

legiuitorului, acesta a renăscut în persoana celor îndreptățiți, cu efect numai pentru viitor, nu și pentru trecut).

Având în vedere că s-a stabilit împlinirea duratei de protecție a drepturilor de autor la data morții soției lui G. Călinescu, în 1994, precum și faptul că după această dată legea nu putea să renască, la 26 iunie 1996, pentru ca mai apoi să stingă din nou drepturile de autor, în 2004, rezultă că începând cu 1994 opera lui George Călinescu a intrat în domeniul public. Pe cale de consecință, intervenienta Copyro, care nici nu era înființată de altfel la data intrării în vigoare a legii 8/1996, fiind autorizată de ORDA în vederea înființării abia în 1997, nu poate pretinde că a dobândit drepturile de autor în baza art. 25 din lege și nu poate să exercite drepturi de autor, respectiv să le cesezoneze terților, cu titlu exclusiv sau neexclusiv, din moment ce aceste drepturi nu mai există. Societatea de gestiune colectivă din domeniul operelor literare Copyro nu poate pretinde nimănui să îi ceară autorizarea sau să încheie contract, pentru a edita și comercializa unul sau mai multe titluri din opera autorului G. Călinescu, încheierea contractelor de cesiune și remunerația pretinsă de la reclamante pentru editarea și comercializarea romanului „Enigma Otiliei” neavând nici o bază legală.

În raport de aspectele reținute mai înainte, tribunalul constată că părâtele au acționat în mod legal atunci când au editat și comercializat opera în discuție în cadrul propriei lor colecții, aceste operațiuni fiind corecte și neîntrunind deci caracterul de faptă ilicită, aşa cum greșit susțin reclamantele, deoarece nu au fost încălcate drepturile de autor pentru opera respectivă, căzută în domeniul public. Pe cale de consecință, nu se poate interzice părâtelor să editeze, să comercializeze și să efectueze orice operațiune comercială în legătură cu romanul „Enigma Otiliei”, pe motiv că au încălcat drepturile de autor.

În ce privește faptele de concurență neloială, săvârșite de părâtele din cauză, tribunalul constată că nici acestea nu există, urmând să înăture susținerile reclamantelor, ca neîntemeiate. În acest sens, se constată din probele administrative în cauză, respectiv înscrисuri, CD-uri și interogatorii, că părâtele au lansat colecția „100 de cărți ..” care urma să apară cu ziarul „Adevărul” în toamna lui 2008, fiind difuzat un spot TV în noiembrie 2008 care anunța mai multe titluri printre care și „Enigma Otiliei”, reclamantele luând cunoștință de publicitatea făcută colecției, deoarece partea cu care s-a încheiat contractul de cesiune a drepturilor de autor, respectiv Copyro, a transmis o scrisoare de avertizare către Adevărul Holding(adresa 488/05.03.2009), prin care soma părâta să nu editeze.

Tribunalul constată că reclamantele nu au fixat un termen limită până la care urma să apară romanul în discuție, prin contractele încheiate în acest sens, acestea anunțând doar că în cadrul colecției lor vor apărea o serie de titluri din literatura română, iar pe parcurs au schimbat ordinea de apariție a acestora, revizuind planul, aşa cum au făcut și părâtele, astfel de schimbări apărând ca firești și dictate de diverse rațiuni ce țin de politica editorială și economică.

Susținerile părâtelor sunt corecte în ce privește nedovedirea practicii de dumping la apariția romanului „Enigma Otiliei”, atâtă timp ce acest titlu nu a fost singurul pentru care s-a aplicat un preț mai mic, de 7,9 lei, acest preț fiind decis de părâte pentru a crește vânzările ziarului, într-o perioadă anume și a fost valabil pentru mai multe lucrări din colecția „100 de cărți...” În noiembrie 2008, au arătat părâtele, prețul unei cărți din colecție cu ziarul era de 9,99 lei,

acesta crescând în 2009, iar față de numărul mare al vânzărilor s-a stabilit scăderea promoțională a prețului de vânzare al pachetului la 7,99 lei, la 19.03.2009, fără nici o legătură cu romanul în discuție, vândut abia la 23.04.2009, timp în care au apărut 12 cărți cu acest preț promoțional, prevăzut pentru o perioadă limitată de timp (până la 11.06.2009). Vor fi deci înălțurate susținerile reclamantelor privind practicarea unui preț de ruinare, la fel ca și discuția legată de editarea în două volume a romanului, având în vedere faptul că reclamantele au preluat și ele ideea unei colecții de carte care să apară împreună cu ziarul, o dată pe săptămână, la un preț asemănător, cu cărți numerotate, singura diferență fiind că această colecție se numește Biblioteca Pentru Toți (numele colecției celebre a fostei Edituri Minerva).

În consecință, nu se poate reține că părâtele au efectuat practici neloiale parazitare, aşa cum pretind reclamantele, deoarece nu părâtele au preluat caracteristicile principale ale colecției de carte și nici nu au urmărit să concureze neloial pe piață un competitor.

Având în vedere că nu se poate vorbi de încălcarea drepturilor de autor și nici de practici neloiale pe piață, nu se poate reține nici existența vreunui prejudiciu pe care să-l fi suferit reclamantele din cauză, de ordin material sau moral, dispozițiile invocate de reclamante din legea combaterii concurenței neloiale nefiind aplicabile în cauză. Împrejurarea că reclamantele au sistat lucrările de tipărire nu poate fi imputată părâtelor, aşa cum nu se poate imputa vreo sumă pe care reclamantele au avansat-o pentru editarea și publicarea romanului, inclusiv sumele de bani plătite cu titlu de drepturi de autor, necuvenite de altfel, către Copyro.

Cu privire la prejudiciul moral, tribunalul constată că nu s-a arătat în ce constă acesta, în primul rând pentru că părâtele nu au încălcat drepturi de autor nepatrimoniale, iar în al doilea rând nu s-a probat atingere adusă onoarei, demnității sau imaginii reclamantelor, pentru că acestea să pretindă repararea prejudiciului moral. De asemenea, nu s-a probat existența vinovăției părâtelor în cauză, având în vedere că nu s-a stabilit că există fapte ilicite, părâtele desfășurând activitatea publicistică în limitele uzanțelor normale comerciale, promovând propria colecție în care a inclus romanul „Enigma Otiliei” și apreciind în mod just că nu este cazul să solicite autorizarea Copyro pentru a edita și comercializa respectiva operă. Tribunalul reține astfel că nu se justifică obligarea părâtelor la plata despăgubirilor materiale și morale, solicitate de reclamantele din cauză, aşa cum s-au precizat (suma de 177.500,25 lei despăgubiri materiale pentru prejudiciul suferit de Editura Litera Int. și suma de 1.083.422,98 lei reprezentând despăgubiri pentru acoperirea prejudiciului material suferit de Ed. Intact, precum și câte 250.000 euro despăgubiri morale pentru fiecare reclamantă), urmând ca în raport de considerente expuse în precedent și în baza dispozițiilor speciale din materia dreptului de autor menționate, precum și în baza dispozițiilor din legea 11/1991 privind concurența neloială, să respingă ca neîntemeiată cererea principală formulată de reclamantele SC EDITURA INTACT și SC EDITURA LITERA INTERNATIONAL, urmând ca pentru aceleași considerente să respingă și cererea de intervenție accesorie formulată de intervenienta accesorie COPYRO.

Tribunalul constată că cererea reconvențională formulată de părâta SC ADEVĂRUL HOLDING este întemeiată, cu privire la primul capăt de cerere. Părâta reconvențională solicită constatarea nulității contractelor de cesiune încheiate de reclamante cu Copyro, menționate în cuprinsul prezentei

hotărâri, prin care Copyro a cessionat drepturi de autor privind opera „Enigma Otiliei” aparținând lui G. Călinescu, invocând faptul că aceste contracte sunt nule întrucât le lipsește obiectul, respectiv drepturile de autor cedionate de Copyro nu existau și deci nu puteau fi transmise, nefiind astfel îndeplinită una din condițiile esențiale ale validității unui contract.

Tribunalul constată că sunt neîntemeiate susținerile părâtei. Astfel, contractul încheiat între reclamante și Copyro este un contract de cesiune a unor drepturi, care trebuie să îndeplinească toate condițiile de validitate ale contractului în general, indiferent de felul contractului, cu privire la obiect. Pentru a putea considera obiectul contractului ca fiind valid, acesta trebuie să îndeplinească mai multe condiții, respectiv să existe, să fie determinat sau determinabil, să fie posibil, licit și moral, să fie în circuitul civil și să fie un fapt personal al celui care se obligă. Obiectul contractelor nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/6.04.2009 nu îndeplinește condiția aflării lui în circuitul civil, conform dispozițiilor de la art. 963 Cod civil, care prevede că numai lucrurile care sunt în comerț pot face obiectul unui contract. În speță, drepturile de autor aferente operei lui George Călinescu, aşa cum sunt reglementate de legea specială (de editare, de reproducere, de distribuire, de reprezentare, de comunicare publică etc.) nu mai subzistă, nu mai sunt în ființă, opera fiind în patrimoniul comun, deci sunt scoase din circuitul civil și nu pot face obiectul vreunui contract, ca res communes.

Efectul caracterului de res communes al drepturilor de autor aferente operei lui Călinescu este invaliditatea contractului, iar lipsa condiției validității contractului determină nulitatea absolută a acestuia. Actele de transmitere referitoare la bunurile excluse conform legii din circuitul civil, înțelegându-se prin comerț în acest caz posibilitatea de a face tranzacții private, acte juridice particulare, sunt ilicite prin lipsa obiectului lor, și deci ineficiente, conform dispozițiilor de la art. 5, art. 963 și art. 1310 C.civ. Astfel, în cauză, dreptul de autor fiind în domeniul public, nu poate fi însușit de particulari și nu poate fi vândut, fiind la dispoziția tuturor.

Tribunalul va înălțatura ca neîntemeiate susținerile reclamantelor părâte, în sensul că nu se aplică sancțiunea nulității absolute în acest caz, ci sancțiunea răspunderii pentru evicțiune a părții din contract, respectiv Copyro, care a garantat prin clauză specială, conform disp. art. 1392 C.civ. (cel ce vinde o creație, sau orice lucru necorporal, este dator să răspundă de existența sa valabilă în folosul său, în momentul vânzării, deși vânzarea n-ar cuprinde această îndatorire de răspundere). Răspunderea pentru evicțiune privește situația în care dreptul există, însă cel care a garantat prin contract l-a pierdut prin fapta terților sau nu l-a avut în patrimoniul său, dar nu situația în care drepturile sunt inexistente deoarece sunt scoase din circuitul civil, aşa cum este cazul în speță. Pe de altă parte, obligația de garantare în contractul de cesiune se naște prin efectul legii, în baza art. 970 alin.2 C.civ. (convențiile trebuie executate cu bună credință și ele obligă nu numai la ceea ce este expres într-însele, dar la toate urmările, ce echitatea, obiceiul sau legea dă obligației, după natura sa), dar nu poate reprezenta o cauză de îndepărțare a motivelor de nulitate, acestora urmând a li se da eficiență, cu prioritate, aşa cum corect a susținut părâta reclamantă, deci, existența unor obligații între părțile contractului, stabilite prin lege sau din lege nu pot transforma un act nul într-unul valabil.

În consecință, reținând că și în speță, referitor la contractele de cesiune încheiate între reclamante și intervenientă, poate interveni cauza de nulitate

absolută, chiar dacă părțile din aceste contracte nu au reușit să se desocotească în baza disp. art. 1392 C.civ. (în caz de inexistență a creației, fie că ar fi nulă, fie că ar paralizată printr-o excepție, cedentul va restitu prețul cesiunii, spezele contractului și ale urmăririi începute de cessionar și daunele interese), tribunalul va admite primul capăt al cererii reconvenționale formulate de părăta SC ADEVĂRUL HOLDING și va constata nulitatea absolută a contractelor de cesiune încheiate între intervenienta COPYRO și reclamanta SC EDITURA LITERA INTERBATIONAL, cu nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/06.04.2009.

Tribunalul va respinge ca neîntemeiat capătul doi al cererii reconvenționale, constatând că părăta Adevărul Holding a susținut că publicarea unor articole și aparițiile televizate ale directorilor de la publicația Jurnalul Național în cadrul cărora au fost comentate editarea și publicarea de către Adevărul a romanului „Enigma Otiliei”, folosind termeni jignitori și incriminatori, de natură să aducă atingere onoarei părâtei și imaginii acesteia (furt intelectual, mercenari etc.), constituie o faptă ilicită care atrage răspunderea civilă delictuală a reclamantelor părâte. În acest sens, tribunalul reține că argumentele părâtei nu sunt corecte, având în vedere că la momentul când au apărut aceste articole, reclamantele încheiaseră de bună credință contractele din ianuarie 2009, prin care Copyro a cessionat către acestea drepturile de autor privind romanul în litigiu, astfel că au socotit, cu bună credință, că numai ele au dreptul să publice și să vândă respectiva lucrare. Chiar dacă s-ar considera că reclamantele au pornit o campanie de presă împotriva sa, aşa cum susține părâta, aceasta ar apărea ca îndreptățită, având în vedere existența acestor contracte, pentru încheierea cărora reclamantele au plătit la Copyro o remunerație exagerată, în raport de caracterul neexclusiv al cesiunii(deși specific contractului de editare este caracterul exclusiv al cesiunii) și raportat la uzanțele obișnuite privind remunerația cuvenită autorului, în caz de reeditare a unei opere. Un alt element care înlătură caracterul de faptă ilicită al actelor reclamantelor este faptul că acestea au avut căștig de cauză în formularea cererii de ordonanță președințială, având ca obiect solicitarea de obligare a părâtelor la încetarea editării și comercializării romanului călinescian, având încă un motiv de a fi convinse că acționează corect și legal și că pot face dezvăluiiri cu privire la acțiunile părâtelor pe care le-au considerat de natură ilegală la momentul respectiv.

Tribunalul va reține ca întemeiate și susținerile reclamantelor privind faptul că a exercitat dreptul la liberă exprimare și nu se poate vorbi de un prejudiciu moral al părâtei reclamante, în cauză fiind aplicabile disp. art. 30 în Constituția României privind libertatea de exprimare, precum și cele de la art. 10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, toate articolele înscrindu-se în limitele exercitării acestui drept, aşa cum rezultă din jurisprudența Curții Europene, deoarece reclamantele au adus la cunoștința publică o problemă de interes public pentru mediile culturale și pentru cititorii, respectiv încălcarea de către o instituție de presă importantă a drepturilor asupra unei opere a unui autor important român, problema făcând obiectul dezbatării publice.

Tribunalul reține susținerile cu privire la aspectele stabilite de CEDO, referitor la rolul esențial al presei într-o societate democratică, conform cărora libertatea presei implică și posibilitatea recurgerii la o anumită doză de exagerare sau chiar de provocare, pentru a permite presei să își exercite rolul de „câine de pază” al societății, art. 10 fiind aplicabil nu numai „informațiilor”

sau „ideilor” care sunt primite favorabil sau privite ca inofensive sau indiferente, dar și celor care jignesc, șochează sau deranjează, acestea fiind cerințele pluralismului și toleranței, fără de care nu poate exista o societate democratică.

Tribunalul constată în consecință, că nu se poate vorbi de o faptă ilicită și ca atare nu există un prejudiciu pe care să-l fi suferit părâta reconvențională, nu există vinovătie a reclamantelor, așa cum s-a arătat mai înainte, deci nu pot fi obligate reclamantele, în baza disp. art. 998-999 C.civ., la publicarea hotărârii în ziarul reclamantelor JN sau în alte cotidiane centrale, așa cum s-a solicitat de către părâta Adevărul Holding.

Tribunalul reține, cu privire la cererea formulată de reclamantele din cauză, cu privire la restituirea cauțiunii pe care au plătit-o în cadrul dosarului de ordonanță președintială și cu privire la care s-au depus o serie de înscrișuri doveditoare în prezentul dosar, că este prematură această cerere și va fi respinsă ca atare, având în vedere că nu există încă o hotărâre cu caracter irevocabil în cauza pe fond dintre părțile în litigiu.

Totodată, în aplicarea disp. art. 274 C.pr.civ., tribunalul va lua act că nu s-au solicitat cheltuieli de judecată în prezenta cauză, acestea urmând a fi solicitate pe cale separată.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂŞTE:**

Respinge excepția inadmisibilității formulării cererii reconvenționale, invocată de intervenienta accesorie Copyro, ca neîntemeiată.

Respinge cererea principală formulată de reclamantele S.C. EDITURA INTACT, cu sediul ales în București, Piața Presei Libere, nr. 1, corp D, et. 8, sector 1, S.C. EDITURA LITERA INTERNATIONAL S.R.L., cu sediul în București, str. Emanoil Porumbaru, nr. 31A, ap. 3, sector 1, precum și cererea COPYRO, cu sediul în București, str. Paleologu, nr. 5A, et. 3, ap. 3, sector 2, în contradictoriu cu părâta-reclamantă S.C. ADEVĂRUL HOLDING S.R.L., cu sediul în București, str. Fabrica de Glucoză, nr. 21, parter, sector 2, și părâta S.C. ADEVĂRUL S.A., cu sediul în București, str. Fabrica de Glucoză, nr. 21, sector 2, ca neîntemeiate.

Admite în parte cererea reconvențională formulată de părâta-reclamantă S.C. ADEVĂRUL HOLDING S.R.L.

Constată nulitatea contractelor nr. 113/27.01.2009 și nr. 1015/06.04.2009 încheiate între COPYRO și S.C. EDITURA LITERA INTERNATIONAL S.R.L.

Respinge capătul doi al cererii reconvenționale, ca neîntemeiat.

Ia act că nu s-au solicitat cheltuieli de judecată în prezenta cauză.

Respinge ca prematură cererea de restituire a cauțiunii, formulată de reclamante.

Cu apel în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi, 08.06.2011.

Președinte
CONSTANȚA MOISESCU

Grefier
Mihai Vijulie